

**Problematyka 38. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.**

**„Zachowania przemysłu i usług w warunkach
kryzysu gospodarczego”**

**Main Theme of 38th International
Scientific Conference on**

**“Industry and Service Behaviour
in the Economic Crisis”**

PEDAGOGICAL UNIVERSITY OF KRAKOW
INSTITUTE OF GEOGRAPHY
**DEPARTMENT OF ENTREPRENEURSHIP
AND SPATIAL MANAGEMENT**

POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY
COMMISSION OF INDUSTRIAL GEOGRAPHY

**Main Theme of 38th International
Scientific Conference on**

**“Industry and Service Behaviour
in the Economic Crisis”**

edited by

Zbigniew Ziolo and Agnieszka Brzosko-Sermak

KRAKOW – WARSAW 2022

UNIwersytet PEDAGOGICZNY
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
INSTYTUT GEOGRAFII
**KATEDRA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ**

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOGRAFICZNE
KOMISJA GEOGRAFII PRZEMYSŁU

**Problematyka 38. Międzynarodowej
Konferencji Naukowej nt.**

**„Zachowania przemysłu i usług w warunkach
kryzysu gospodarczego”**

pod redakcją

Zbigniewa Ziolo i Agnieszki Brzosko-Sermak

KRAKÓW – WARSZAWA 2022

Redakcja / Edited by: Zbigniew Ziolo, Agnieszka Brzosko-Sermak

Redakcja techniczna / Typesetting: Krzysztof Wiedermann

ISBN 978-83-8084-895-5

Wydawca / Publisher:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej
Instytut Geografii
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Komisja Geografii Przemysłu
Polskie Towarzystwo Geograficzne

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Adres / Address: ul. Podchorążych 2, 30-084 Kraków, Polska

Strona internetowa cyklu konferencji / Conference website:

<https://przemysl.up.krakow.pl>

<https://industry.up.krakow.pl>

Strona internetowa czasopisma *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego
Towarzystwa Geograficznego* / Website of the journal *Studies of the Industrial
Geography Commission of the Polish Geographical Society*
<https://prace-kgp.up.krakow.pl>

Wprowadzenie

Introduction

Procesy przemian społecznych, gospodarczych i kulturowych nawiązują do zmieniających się uwarunkowaniach, które często w odmiennym stopniu wpływają na zachowania się przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych oraz różnej skali układów przestrzennych. Przejawiają się one w pobudzaniu, stagnacji, ograniczaniu lub zaniku prowadzenia działalności gospodarczej: podmiotów gospodarczych, instytucji, krajów, regionów a także układów lokalnych. Współcześnie na procesy te działa wiele negatywnych barier i czynników, które stwarzają często odmienne możliwości rozwoju działalności produkcyjnej i usługowej. Odznaczają się one dużym zróżnicowaniem ze względu na genezę, czas trwania oraz stopień nasilenia w układach przestrzennych.

Współcześnie pojawiające się bariery rozwojowe w przestrzeni światowej tworzą zmieniające się warunki klimatyczne. Wynikają one z: postępującego ocieplania i narastających problemów wyżywienia ludności, a także pojawienia się pandemii, która będzie zmieniać swój charakter wraz z postępującą mutacją wirusa.

Niekorzystne uwarunkowania stwarza kryzys finansowych, który przekształcił się w światowy kryzys gospodarczy i w różnym zakresie ogranicza możliwości rozwoju działalności gospodarczej.

Szczególnie niekorzystnie warunki dla rozwoju wpływa wojna na Ukrainie oraz związane z nią bariery w zakresie zasilania gospodarek poszczególnych krajów w surowce energetyczne i niezbędne do wytwarzania nowoczesnych produktów.

W procesie przemian wyróżnione bariery nakładają się na siebie i potęgują negatywnie skutki rozwoju gospodarczego i społecznego dla świata oraz poszczególnych kontynentów, krajów, regionów a także układów lokalnych.

Do tego nurtu nawiguje w większości problematyka poszczególnych referatów. W referacie wprowadzającym zostaną zarysowane zmiany uwarunkowań funkcjonowania przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego i politycznego. W następnych referatach dokonano częściowej egzemplifikację i przedstawiano skutki kryzysu gospodarczego. Szczególną uwagę zwrócono na ograniczania możliwości wzrostu działalności przemysłowej i usługowej różnego rodzaju podmiotów gospodarczych, krajowej przestrzeni gospodarczej i układów regionalnych. Zwrócono w nich uwagę na: wpływ kryzysu pandemicznego SARS-CoV2 na działalność przemysłową w Polsce, zmiany struktury przestrzennej, na przykładzie zachowań przemysłu przetwórstwa rybnego przedstawiono funkcjonowanie przemysłu w warunkach niepewności, na przykładzie

aglomeracji krakowskiej i wrocławskiej omówiono wpływ nakładów na badania i rozwój na strukturę przestrzenną przemysłu, procesy internacjonalizacji działalności firm, znaczenie przemysłu 4.0 dla równoważenia rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

W skali krajowej zwrócono uwagę na: określenie wpływu kryzysów na przemiany krajowej przestrzeni ekonomicznej, periodyzację przemian gospodarczych i rozwoju regionalnego, przemiany przestrzeni obszarów metropolitalnych, postpandemiczne zmiany zachowań usługobiorców w aglomeracji poznańskiej, oraz wpływ na nie zmian jakości samochodów, wpływ dostępności transportu lotniczego na współpracę naukową, na kształtowanie się opłat lotniczych, funkcjonowanie branży lotniczej w warunkach kryzysu gospodarczego oraz wkład potencjału innowacyjnego w rozwój regionalny krajów Grupy Wyszehradzkiej.

Dużym zainteresowanie referentów cieszy się analiza wpływu kryzysu na zachowań sektora turystycznego. Zwrócono w nich uwagę na: ideę tworzenia nowych produktów geoturystycznych, konkurencyjność przestrzeni krajowej dla rozwoju ruchu turystycznego w świetle danych międzynarodowych, dostosowanie działalności turystycznej do warunków wojennych, na nowe formy architektury sakralnym w krajobrazie oraz projektowanie parków narodowych i ośrodków rekreacyjnych a także na koszty w hotelarstwie historycznym w czasie trwania pandemii.

Mamy nadzieję, że podjęta problematyka znajdzie zainteresowanie u wielu osób, przyczyni się do pogłębionej dyskusji i pogłębiania jej w dalszych badaniach. Będziemy wdzięczni za dzielenie się z nami uzyskanymi wynikami prac na kolejnych konferencjach.

Zbigniew Ziolo, Agnieszka Brzosko-Sermak

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Department of Entrepreneurship and Spatial Management, Institute of Geography
Pedagogical University of Krakow

Zmiany struktury projektów turystycznych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w województwie małopolskim w latach 2004-2020

Changes in the structure of tourism project co-financed by the European Union in the Małopolska Region in 2004-2020

Turystyka stanowi jeden z najistotniejszych sektorów europejskiej gospodarki, a inicjatywy turystyczne współfinansowane przez Unię Europejską wspierają wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Różnorodne projekty unijne wpływają na podniesienie atrakcyjności turystycznej i wzrost konkurencyjności różnej skali układów przestrzennych.

Celem badań jest określenie zmiany struktury unijnych projektów turystycznych w województwie małopolskim, wskazanie zróżnicowania gmin w zakresie realizowanych projektów pod względem ich typów i zainwestowanych środków finansowych. Zakres czasowy badań obejmuje kolejne okresy programowania UE od czasu przystąpienia Polski do struktur UE. Sektor turystyczny nie jest priorytetowy w polityce UE i wciąż brakuje instrumentów finansowych całkowicie zorientowanych na projekty turystyczne, ale podmioty starające się o wsparcie mają możliwość ubiegania się o wsparcie w kategoriach nie dedykowanych bezpośrednio sektorowi turystycznemu. W omawianym czasie w województwie małopolskim najważniejszą rolę odgrywały projekty z kategorii rozwoju biznesu, nauki i edukacji oraz pracy i integracji społecznej, natomiast projekty turystyczne miały znacznie mniejsze znaczenie w ogólnej liczbie projektów wspieranych z unijnych funduszy. Niemniej jednak, mając na uwadze złożoność przestrzennego produktu turystycznego oraz jego infiltrację z pozostałymi elementami oferty terytorialnej, inwestycje w inne dziedziny takie, jak np. transport, kultura i sztuka czy rewitalizacja obiektów czy przestrzeni, przyczyniają się również bezpośrednio lub pośrednio do podniesienia atrakcyjności turystycznej poszczególnych obszarów. Ponad to, wiele z przeprowadzonych projektów turystycznych miało charakter międzynarodowy i wspierało regionalną przedsiębiorczość.

PAWEŁ BREZDEŃ, DOMINIK SIKORSKI, KAROLINA SMĘTKIEWICZ
Uniwersytet Wrocławski, Polska
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

**Struktura przestrzenna przemysłu według intensywności
B+R w okresie kryzysu gospodarczego.
Przykład przemian zachodzących w aglomeracji
krakowskiej i wrocławskiej w latach 2018-2021**

***Spatial structure of industry according to R&D intensity
during the economic crisis.
An example of changes taking place in the Krakow and
Wroclaw agglomerations in 2018-2021***

Metod pomiarów i analiz kryzysu gospodarczego w nauce jest wiele. Niektóre z nich skupiają się na uwypukleniu w nich tylko i wyłącznie metod ilościowych, rzadziej jakościowych lub mieszanych. W literaturze dominują analizy kryzysów gospodarczych ze względu na zmianę wartości wskaźników ekonomicznych i biznesowych. Choć tego rodzaju analizy wnoszą wiele istotnych informacji o przebiegu i skali danego kryzysu gospodarczego zazwyczaj niewiele mówią o jego wymiarze przestrzennym.

Celem opracowania jest przedstawienie i ocena zmian przestrzennych w rozmieszczeniu przemysłu ze względu na poziom jego innowacyjności w dwóch polskich aglomeracjach: krakowskiej i wrocławskiej w latach 2018-2021.

Wybór do analiz przestrzennych działalności przemysłowej ze względu na jej poziom intensywności prac badawczo-rozwojowych nie był przypadkowy. Współczesny rozwój gospodarki opartej na wiedzy sprawia, iż niezwykle ważne stają się oceny struktur gospodarki pod względem stopnia jej nowoczesności. Zmiany te są uzależnione od poziomu innowacyjności przedsiębiorstw wprowadzających nowe, istotnie ulepszone produkty, zaawansowane technologie oraz doskonalsze systemy organizacji pracy. Wysoki poziom innowacyjności podmiotów ma także istotny wpływ na zwiększanie się przewagi konkurencyjnej regionalnych gospodarek umożliwiając przede wszystkim efektywniejsze wykorzystanie posiadanych zasobów.

Ograniczenie analiz do strefy aglomeracyjnej Krakowa i Wrocławia było celowe. Zmiany pod wpływem kryzysu gospodarczego w działalności gospodar-

czej zawsze najszybciej i najbardziej są widoczne w strefach dużych aglomeracji i ich najbliższego otoczenia. Ponadto obie aglomeracje należą to najbardziej atrakcyjnych w przyciąganiu przemysłu zaawansowanego technologicznie.

Analiza lokalizacji działalności przemysłowej przeprowadzona została na podstawie podmiotów zarejestrowanych w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) Polskiej Klasyfikacji Działalności w latach 2018-2021. Struktury przestrzenne przemysłu zostały zaprezentowane z wykorzystaniem klasyfikacji przetwórstwa przemysłowego według intensywności R&D w układzie techniki wysokiej, średnio-wysokiej, średnio-niskiej i niskiej zarówno w ujęciu statycznym jak i dynamicznym.

Do analizy i identyfikacji stopnia koncentracji i specjalizacji przestrzennej przemysłu wykorzystano metody ilościowe. Podstawę stanowiły wskaźniki należące do grupy miar relatywnych, np. wskaźnik lokalizacji LQ, wskaźnik Florencce'a czy indeks Krugmana oraz analiz struktur rynkowych (indeks Herfindahla-Hirschmana czy wskaźnik dyskretny).

Ważnym aspektem opracowania jest także wskazanie prawidłowości i determinant kształtujących współczesne struktury przestrzenne miast i ich stref podmiejskich w kontekście innowacyjności przemysłu.

Wyniki przeprowadzonych badań jednoznacznie wskazują, iż kryzys gospodarczy zapoczątkowany pandemią Covid-19 i pogłębiony konsekwencjami wojny ukraińsko-rosyjskiej nie przekłada się istotnie na zmiany rozmieszczenie działalności przemysłowej ze względu na poziom innowacyjności. Być może konsekwencje wspomnianych uwarunkowań gospodarczych będą widoczne dopiero w dłuższym horyzoncie czasowym.

PAWEŁ BREZDEŃ

Uniwersytet Wrocławski, Polska

Wpływ kryzysu pandemicznego SARS-CoV2 na działalność przemysłową w Polsce i jej strukturę przestrzenną

The impact of the SARS-CoV2 pandemic crisis on industrial activity in Poland and its spatial structure

Artykuł ukazuje problematykę oceny wpływu kryzysu pandemicznego wywołanego wirusem SARS-CoV2 na działalność przemysłową w Polsce z określeniem jego konsekwencji w krajowej strukturze przestrzennej przemysłu w układzie województw.

Procesy przemian gospodarczych, przestrzennych czy społecznych dokonują się w wyniku nakładających się reguł ekonomicznych oraz przyjmowanych zasad polityki, które z różnym nasileniem oddziałują na procesy zróżnicowania poziomu rozwoju. Realizują się one w różnych skalach przestrzennych, począwszy od skali światowej, poprzez grupy państw, poszczególnych krajów, regionów po układy typowo lokalne. Współcześnie ważnym czynnikiem zakłócającym dotychczasowy proces rozwoju jest kryzys pandemiczny (SARS-CoV2), który niejednokrotnie zmienia zasady funkcjonowania zarówno przedsiębiorstw przemysłowych, instytucji, jak i zachowania konsumpcyjnego społeczeństw. Trwający kryzys gospodarczy jest bezprecedensowy zarówno, jeśli chodzi o przyczyny, jak i jego skalę. Jest on kryzysem specyficznym, bo wieloaspektowym. Ma charakter zarówno podaży, jak i popytu. Prowadzi on także do przemian uwarunkowań układów przestrzennych, które wynikają z konieczności dostosowania ich elementów do nowych sytuacji wywołanych kryzysem.

Celem opracowania jest ocena skali wpływu okresu pandemicznego na działalność przemysłową w okresie 2020-2022 i określenie jego konsekwencji w strukturze przestrzennej przemysłu Polski w układzie województw. Zakres przyjętych do analiz zagadnień uzależniony był dostępnością danych, szczególnie na poziomie regionalnym. W artykule przedstawiono wyniki analiz dotyczących m.in.: miesięcznych wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, pracujących w przemyśle, kwartalnych wartości produkcji przemysłowej czy liczby podmiotów zarejestrowanych w działalności przemysłowej. Dopelnieniem analiz przestrzennej struktury regionalnej przemysłu

słu w Polsce we wskazanym okresie pandemicznym były także badania procesu wyjść i wejść w sektorze przedsiębiorstw mierzonego liczbą podmiotów podejmujących działalność w przemyśle oraz liczbą podmiotów wyrejestrowanych w kwartałach badanego okresu. Proces przeżywalności przedsiębiorstw przemysłowych stanowi, bowiem w tych warunkach nie tylko istotny barometr kondycji każdej gospodarki, ale także pozwala obserwować zmiany w jej strukturze. Wykorzystując jedną z taksonomicznych metod porządkowana liniowego, na podstawie skonstruowanego wskaźnika syntetycznego, dokonano analizy i oceny poziomu wpływu okresu pandemicznego w latach 2020-2022 na działalność przemysłową w poszczególnych województwach Polski. W dalszej części opracowania określono zmiany w strukturze przestrzennej przemysłu w Polsce na podstawie miernika syntetycznego poprzez zastosowanie rachunku wektorowego.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na dość istotne zmiany w strukturze przestrzennej polskiego przemysłu, jakie nastąpiły w efekcie trwającego kryzysu pandemicznego.

BEATA BROWARCZYK

Wyższa Szkoła Biznesu-National Louis Univesity, Polska

Przemiany w zakresie rozwoju regionalnego w Polsce w latach 2005-2020

Transformations within regional development in Poland between 2005 and 2020

We współczesnym świecie możemy dostrzec nasilający się proces globalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, który tworzy odmienne uwarunkowania przemian gospodarki poszczególnych regionów. Rozwój poszczególnych obszarów odbywa się z różną intensywnością, szczególnie w warunkach silniejszej konkurencji. Koncentracja procesów rozwojowych regionów szczególnie widoczna jest w najbardziej atrakcyjnych miejscach, co jednocześnie może prowadzić do powstawania dysproporcji społeczno-gospodarczych w zakresie poziomu rozwoju regionów (Kudelko, 2013). Skala tych różnic, pomimo często głośzonych oficjalnych deklaracji, wzrasta, stając się współczesnym wyzwaniem dla polityki rozwoju (Eight report on economic, social and territorial cohesion. Cohesion in Europe Towards 2050, 2022). W odniesieniu do tych procesów, ważne jest określenie jak polityka spójności powinna ewoluować, aby sprostać tym wyzwaniom, a w szczególności jak zapewnić, że podejścia oparte na miejscu, wielopoziomowe i oparte na partnerstwie nadal poprawiały spójność, wykorzystując jednocześnie synergię i włączając cele spójności do innych polityk i instrumentów.

Celem referatu jest dokonanie oceny rozwoju regionalnego Polski w okresie 2005–2020. Utrzymujące się od lat zróżnicowanie przestrzenne w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych regionów uzasadniają potrzebę takich badań, zwłaszcza w kontekście kreowania właściwej polityki regionalnej.

AGNIESZKA BRZOSKO-SERMAK

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Przemysł i usługi w miastach kurczących się w woj. małopolskim

Industry and services in shrinking cities in Małopolska Region

Tematyka badań odnosi się do problemu kurczenia się miast, który coraz powszechniej dotyka ośrodki miejskie w Polsce. W dobie przemian ekonomicznych, nasilonych migracji oraz starzenia się społeczeństwa, problem ten będzie wymagał szybkiej i przemyślanej reakcji władz lokalnych. W dłuższej perspektywie czasu zjawisko kurczenia się miast może prowadzić do stanu kryzysu w wymiarach społecznym, ekonomicznym i przestrzennym, a dodatkowo zmieniające się uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, w tym kryzys gospodarczy, mogą nasilać te procesy.

Obszar badań terytorialnie obejmuje województwo małopolskie – obszar, który dotychczas dość dobrze radził sobie pod względem problemów demograficznych na tle kraju. Procesy kurczenia się miast zaczęły jednak być identyfikowane również i tutaj.

Celem opracowania jest przedstawienie problemu kurczenia się miast w woj. małopolskim w różnych aspektach. Szczegółowe cele odnoszą się do problemu sytuacji przemysłu i usług w dobie kryzysu gospodarczego i wykazania z jednej strony obecnej sytuacji badanych miast, a z drugiej potencjalnych zagrożeń przyszłego rozwoju tych jednostek.

Na potrzeby delimitacji miast kurczących się zostały użyte dane demograficzne pochodzące z GUS dla okresu 2001-2021. Analizy przemysłu i usług zostały oparte o dane wg Polskiej Klasyfikacji Działalności z lat 2019-2021.

Potrzeba pogłębionych badań na miast kurczących się ma na celu szczegółowe rozpoznanie i przeciwdziałanie procesom stagnacji i regresu, zanim osiągną one punkt zapaści, z którego nie będzie możliwości wyprowadzenia ośrodków miejskich, które dla swojego otoczenia powinny pełnić funkcje biegunów rozwoju.

ANNA CHROBAK-ŽUFFOVÁ, MONIKA CYCHOWSKA-NOWAK,

JAN DOUCEK, JACK MATTHEWS, MICHAŁ POROS

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska
Stowarzyszenie kaczawskie, Polska

Geopark Železné hory, Republika Czeska

Oxford University Museum of Natural History, Wielka Brytania

Geopark Świętorzyski, Polska

Idea tworzenia nowych produktów geoturystycznych w czasach kryzysu gospodarczego na przykładzie geoparków

The idea of creating new geotourist products in times of economic crisis on the example of the geoparks

Czas pandemii oraz obecna sytuacja gospodarcza zwłaszcza w krajach europejskich pokazały, że człowiek szuka ucieczki na łono natury od codziennych problemów. Wiele publikacji z zakresu turystyki, które powstały w ostatnich dwóch latach pokazują jak ważne dla turystów stały się destynacje związane z przyrodą, gdzie poszukiwali oni wytchnienia i relaksu. Teza ta ma również swoje odzwierciedlenie w liczbie turystów odwiedzających obszary chronione, w tym parki narodowe, która w ostatnich latach zanotowała tendencję wzrostową.

Geoparki są obszarami, gdzie różnorodne formy turystyki kwalifikowanej i poznawczej mogą być uprawiane, a turysta przebywa w miejscach o unikatowej wartości przyrodniczej i kulturowej. Głównym celem tworzenia geoparków jest ochrona i podnoszenie wartości regionów o wyjątkowym znaczeniu geologicznym. Geoparki promują powiązania między dziedzictwem geologicznym, a wszystkimi innymi aspektami dziedzictwa naturalnego i kulturowego danego obszaru, wyraźnie pokazując, że georóżnorodność jest podstawą wszystkich ekosystemów i podstawą interakcji człowieka z krajobrazem. Zadaniem geoparków jest też promocja zrównoważonego rozwoju poprzez turystykę i edukację, a zatem można oczekiwać, że również i na tych obszarach w ostatnich latach powinno się odnotowywać wzrost liczby turystów. Aby się o tym przekonać przeanalizowano dane z czterech geoparków: Świętokrzyskiego, Krainy Wygasłych Wulkanów, Železné hory, oraz Charnwood Forest. Geoparki te są stosunkowo młode i posiadają różne statusy. Geopark Świętokrzyski jest zrzeszony w UNESCO Global Geoparks, geoparki Kraina Wygasłych Wulkanów oraz Charnwood

Forest są geoparkami aspirującymi do UNESCO, natomiast Geopark Železné hory posiada status geoparku krajowego. Różny status powyższych geoparków ma bezpośrednie przełożenie na liczbę i jakość świadczonych przez nie usług.

Wstępne wyniki analiz potwierdziły, iż obszary te cieszyły się ogromnym zainteresowaniem turystów, szczególnie w czasie pandemii, ale również obecnie, w chwili kryzysu gospodarczego, są chętnie wybieranymi destynacjami szczególnie wśród turystów krajowych. W związku z powyższym tworzenie tego typu obszarów, jako nowych atrakcji geoturystycznych, na jasno określonych zasadach, jest jak najbardziej uzasadnione.

Funkcjonowanie przemysłu w warunkach niepewności – przykład polskiego przemysłu przetwórstw rybnego

Industry functioning under uncertainty - the example of the Polish fish processing industry

Przemysł przetwórstwa rybnego jest nadal jedną z najbardziej rozwiniętych, a zarazem szybko rosnących grup przemysłu spożywczego w Polsce. Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat (2003-2020) jej przychody ze sprzedaży wzrosły ponad sześciokrotnie i na koniec 2020 r. kształtowały się na poziomie 14,1 mld złotych. Mimo rosnącego braku możliwości przewidzenia wszystkich skutków podejmowanych przez przedsiębiorstwa przetwórcze decyzji w dłuższym okresie czasu, zwłaszcza w zakresie popytu i podaży możemy uznać, że do tej pory okazały się one stosunkowo odporne na kryzysy i to nie tylko na te wynikające z cykliczności koniunktury, ale również na ten związany z pandemią koronawirusa, a później rosyjską napaścią na Ukrainę. Być może powód odporności przetwórstwa rybnego leży u podstaw ludzkich potrzeb (ludzie muszą jeść), ale odpowiedź na to pytanie jest znacznie bardziej złożona. Warto również dodać, że rok 2022 może być przełomowy dla przetwórców, ponieważ kumulacja niekorzystnych czynników oraz ich wzajemne oddziaływanie wywołuje efekt motyla.

W świetle powyższego, celem referatu jest próba odpowiedzi na pytanie o przyczyny trwania i ciągłości działania polskiego przemysłu przetwórstwa rybnego w warunkach niepewności. Podstawowym źródłem informacji były wtórne dane statystyczne pochodzące z IERiGŻ PIB oraz wyniki autorskich badań jakościowych przeprowadzonych w wybranych przedsiębiorstwach przetwórstwa rybnego.

EWA DĄBROWSKA

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Kształtowanie się opłat lotniczych i trasowych oraz ich wpływ na funkcjonowanie branży lotniczej w warunkach kryzysu gospodarczego

Formation of air and en-route charges, and their impact on the functioning of the aviation industry in the conditions of the economic crisis

Przedmiotem opracowania są opłaty lotnicze oraz trasowe i ich wpływ na kształtowanie się stanu i kondycji branży lotniczej w warunkach kryzysu gospodarczego.

Głównym celem pracy jest analiza przyczyn i czynników wywołujących wzrost opłat ponoszonych przez podmioty funkcjonujące na rynku usług lotniczych. Wstępnie scharakteryzowano główne rodzaje ponoszonych opłat, a także ich zróżnicowanie z perspektywy różnorodnych uwarunkowań. Podstawą rozważań są zarówno kwestie ekonomiczne, jak i przemiany dokonujące się na płaszczyźnie instytucjonalno-prawnej oraz z perspektywy zróżnicowania wymagań formalnych.

Analizom poddano zmiany dokonujące się na rynku usług lotniczych z perspektyw historycznej, a także przedstawiono stan aktualny oraz perspektywy dalszych decyzji dotyczących zmian kształtowania się poziomu ponoszonych opłat. Badania przedstawiają zarówno aspekty negatywne, jak i pozytywne dokonujących się przemian, a także uwagi i zarzuty branży wobec podejmowanych decyzji.

W podsumowaniu analizie poddano wpływ jaki przewidywany jest na kształtowanie się sytuacji ekonomicznej branży w przyszłości wskutek wzrostu opłat lotniczych i trasowych w warunkach kryzysu gospodarczego.

JOANNA DOMINIAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Postpandemiczne zmiany zachowań usługobiorców w aglomeracji poznańskiej

Postpandemic changes in the behavior of service users in the Poznań agglomeration

Ostatni okres charakteryzuje się dużym natężeniem różnego rodzaju zjawisk kryzysowych, które powodują znaczące zmiany w funkcjonowaniu społeczeństwa i gospodarki. Rok 2020 rozpoczął się pandemią COVID-19, która całkowicie przeobraziła rynek usług. Jeszcze przed jej zakończeniem nastąpiła kolejna kumulacja zjawisk kryzysowych związanych z konfliktem zbrojnym na Ukrainie. Sektor usług, który jeszcze nie odbudował swojej kondycji ekonomicznej po okresie pandemii, stanął przed kolejnymi wyzwaniami związanymi z rosnącą inflacją, brakami w dostępności niektórych produktów, kryzysem energetycznym. Wszystkie te elementy znacząco wpłynęły na funkcjonowanie rynku usług zarówno w Polsce jak i na całym świecie.

Głównym celem prezentacji jest porównanie zachowań usługobiorców przed, w trakcie i po pandemii w zakresie wyboru miejsca lokalizacji placówek usługowych, częstotliwości korzystania z usług oraz wykorzystania usług elektronicznych. Niniejsza analiza oparta jest na badaniach terenowych przeprowadzonych techniką ankietową wśród mieszkańców oraz placówek usługowych w aglomeracji poznańskiej w czerwcu 2022 r.

ROBERT FARACIK

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Nowe formy architektury w krajobrazie sakralnym południowych Moraw

New forms of architecture in the sacred landscape of Southern Moravia

Morawy to historyczny region w Republice Czeskiej, który odznacza się na tle całego kraju najwyższym poziomem religijności. Południowe Morawy, zwłaszcza region *Slovacko*, znane są z żywych tradycji związanych z życiem wsi i kultywowaniem zwyczajów. Zazwyczaj wiążą się one bezpośrednio lub pośrednio z aspektami religijnymi. Charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego tego regionu są kościoły, kaplice, krzyże, drogi krzyżowe i inne przestrzenne formy będące wyrazem kultu religijnego. Należy także zaznaczyć, że region ten wiąże się z pierwszą formą państwowości słowiańskiej w Europie Środkowej i działalnością misyjną św.św. Cyryla i Metodego. Tradycje wielkomorawskie i cyrylo-metodiańskie są nadal obecne w przestrzeni kulturowej (w tym sakralnej) regionu (m.in. wezwania kościołów i kaplic, miejsca pamięci i in.).

Celem wystąpienia jest ukazanie nowych form architektury, które w XXI w. zaczęły pojawiać się jako element krajobrazu sakralnego (szerzej kulturowego) regionu. Z jednej strony nawiązują one do tradycji religijnych regionu, z drugiej poprzez nieoczywistą i nieprzeciętną formę odznaczają się na tle innych obiektów. Ich charakterystyczną cechą jest wielowymiarowość i wielofunkcyjność, co postrzegać można jako aspekt obserwowanego współcześnie postsekularyzmu.

Analizie poddane zostaną m.in.: tzw. drzewne kaplice (*Stromova kaple*), mała architektura i miejsca upamiętnienia wykorzystywane do celów turystycznych (przykład ścieżki rowerowej św. Metodego), nowe kościoły i kaplice (kościół św. Ducha w Starym Mieście oraz kaplica św. Wendelina w Oseku nad Beczwą) oraz projekt „jinákrajina”. Przykłady te analizowane będą w odniesieniu do pielgrzymowania i turystyki religijnej w ujęciu postsekularnym (tzw. turystyki postsekularnej, *post-secular tourism*).

Trzy wymiary orientacji przedsiębiorczej w procesie internacjonalizacji: dowody z Polski oparte na modelowaniu równań strukturalnych

Three dimensions of entrepreneurial orientation in the internationalization process: evidence from Poland based on Structural Equation Modelling

The paper focuses on entrepreneurial orientation in internationalized firms, which is one of the leading research streams within international entrepreneurship.

The paper's main aim is to discuss and elaborate based on international entrepreneurial orientation, its fundamentals, and principles. The basic question introduced in the study is: What determines Polish internationalized firms' entrepreneurial orientation?

The paper presents the survey results based on a stratified random sampling of 355 Polish internationalized firms. The paper applied structural equation modeling (SEM) as the main statistical technique. This method is classified as an advanced quantitative method. It combines confirmatory factor analysis and cause and effect models used in econometrics. Structural equation models are similar to multivariate regression models. In our study, the Partial Least Squares PLS method was applied.

The research results confirm the importance of entrepreneurial orientation for internationalized firms from Poland. In the case of Polish firms, we can talk about international entrepreneurial orientation. It is determined by three components: innovativeness, proactiveness, and risk-taking, which similarly imply a general international entrepreneurial orientation. Each of the three dimensions of entrepreneurial orientation, in turn, is influenced by another three areas relevant to innovativeness, proactiveness, and risk-taking, which are operationalized at the firm's level. Thus, as indicated by the results of empirical verification, the entrepreneurial orientation of internationalized firms from Poland can be considered as a three-dimensional construct. The existence of theoretically derived dimensions has been confirmed in practice. Study on international entrepreneurial orientation is of great importance for cognitive and utilitarian reasons. Contin-

uous efforts to measure it increase knowledge about the structure and dimensions of international entrepreneurial orientation and its direct or moderating impact on dependent variables. Thus, it is possible to confront many studies and draw broader and more in-depth conclusions.

AGNIESZKA GŁODOWSKA, KRZYSZTOF WACH, MAREK MACIEJEWSKI
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska

Czy branża high-tech ma znaczenie dla strategii adaptacji i standaryzacji na rynkach międzynarodowych?

Does high-tech industry matter for adaption and standardization strategies on international markets?

High-tech firms belong to one of the most dynamically developing industries on the international market. They are often associated with organizations such as born globals, international new ventures, or high-tech startups. The specificity of this industry makes the internationalization process rapid and on an enormous scope, as these firms usually operate in many markets from the very beginning of their activity. We believed that high-tech attribute plays an important role in firms internationalization as a powerful instrument in selection of an international strategy. The question of adaptation (local adjustment) and standardization (global unification) is considered in the literature on the two model approaches to forming the internationalization strategy. In most cases, a mixed approach is applied. The problem is not new, as it has been researched since the 1970s, but the debate remains unresolved. What is more, in the case of the high-tech industry this problem comes in totally new frameworks.

The paper aims to present the research results on the selection of marketing strategies (adaptation vs. standardization) of Polish firms on the international market in the area of product and promotion, depending on whether they belong to the high-tech industry or not.

Apart from the literature review and its critics, the qualitative design is applied by using a CATI survey. The article is based on the sample of 355 internationalized businesses from Poland. A two-step approach was used in the quantitative study. First, the Student's t-test was used to verify the degree of strategy differentiation depending on the area studied: a) product, b) promotion. Secondly, logistic regression was used to verify the selection between adaptation strategy and standardization strategy by firms from high-tech and non-high-tech industries in the area of product and promotion. Research shows that Polish firms from the high-tech industry adjust their international strategy to a greater extent to the requirements of individual international markets, both in the area of product and promotion, than firms from non-high-tech industries.

The study enriches the problem of international marketing strategy with the current view of the high-tech industry. It can also have many practical inspirations for managers, business owners and entrepreneurs deciding on their international strategy and implementation of high-tech attributes in building competitive advantaged in internationalization process.

Perspektywa przedsiębiorczości aplikacji Przemysłu 4.0 dla zrównoważonego rozwoju w serbskich i polskich MŚP

Entrepreneurship perspective of Industry 4.0 application for sustainable development in Serbian and Polish SMEs

The benefits of Industry 4.0 technology for sustainable development have generated much positive buzz in recent years. Digitalization is one of the key developments that affect both business and society. A significant barrier to SMEs undergoing digitalization and adopting sustainable thinking is a need for a proper understanding of how Industry 4.0 technology allows sustainable business.

Industry 4.0 application in literature is frequently omitting technological performance from the perspective of achieving sustainability goals. E-waste, abundant emissions or depletion of natural resources are not addressed when business processes are fueling enterprises effectively. Addressing cost reduction, optimization of resources usage or extending product lifecycle must be also taken into consideration. In the lack of answers, especially when considering small and medium sized companies, the depicted research gap should be addressed. Thus, the aim of the article is to find the most relevant features which drives the sustainability awareness of the practitioners involved in implementation of Industry 4.0 elements in SMEs.

For this purpose, ordinal logistic regression was applied to obtain an answer if the predictor (metric) was significant in the scope of the respondents' answers. The results show that work experience plays a minor role in the ability to recognize benefits of the digitalization. Conversely, education and work experience significantly determine the knowledge of the digitization advantages and how these benefits can be used to improve business processes. Results also indicate that compared to employees, managers and owners of SMEs generally have a lower awareness of the environmental challenges that Industry 4.0 brings.

The presented results have expanded the knowledge about factors affecting the application of digitalization among small and medium-sized enterprises. The practical implications of the presented research show that more effort needs to be engaged in human development, which is the most critical element in the imple-

mentation process. Education in IT technology application, as well as promotion of sustainability issues, digitalization opportunities and chances, and finally environmental goals and sustainability development is important for managers and other employee from SMEs.

BOHUSLAVA GREGOROVA, WOJCIECH SADKOWSKI, KRZYSZTOF SALA
Univerzita Matej Bela v Banskej Bystrici, Slovacka
Uniwersytet Jagielloński, Polska
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Koszty jakości w hotelarstwie historycznym w czasie trwania pandemii Covid-19. Studium przypadku Jeleniej Góry i Bańskiej Bystrzycy

Quality costs in historic hospitality during the Covid-19 pandemic. Case studies of Jelenia Góra and Banska Bystrzyca

Jakość i jej zagadnienia stanowią istotny element nierozzerwalnie powiązany z gospodarką rynkową. Troska o zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości dóbr i usług, jak również ich trwałego utrzymania stanowi obszar zainteresowania nauk związanych z zarządzaniem jakością. Globalna pandemia Covid-19 wywołała powszechny kryzys gospodarczy, który szczególnie dotkliwie dotknął sektor usług, w tym zwłaszcza obiekty hotelarskie. Nie pozostała również obojętna na zarządzanie jakością w tym sektorze.

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie wpływu globalnej pandemii Covid-19 na jakość zarządzania historycznych obiektów hotelarskich w Polsce i na Słowacji. Dla potrzeb publikacji dokonano analizy porównawczej hoteli historycznych w Jeleniej Górze i w Bańskiej Bystrzycy. Dokonany wybór wynikał z wielu podobieństw, w tym w szczególności z porównywalnej wielkości obu miast, jak również ich potencjału obiektów historycznych.

W części teoretycznej autorzy ukazali specyfikę hotelarstwa historycznego na świecie oraz omówili pojęcie zarządzania jakością. Dla zrealizowania założonych celów pracy, autorzy przeprowadzili badania w formie wywiadu osobistego na celowo wybranej grupie właścicieli i managerów obiektów hotelarskich na terenie Jeleniej Góry i Bańskiej Bystrzycy. Próbę badawczą stanowiło około 20 hoteli, po 10 z każdej miejscowości.

W części empirycznej publikacji przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań. Hipoteza badawcza opiera się założeniu, że pandemia spowodowała wdrożenie nowych procedur i standardów w obsłudze hotelarskiej, wzrost kosztów funkcjonowania obiektów oraz wzrost cen.

Publikacja została napisana przy wykorzystaniu materiałów zwartych, publikacji naukowych, jak również danych statystycznych i netograficznych oraz danych pozyskanych poprzez wywiad osobisty.

TOMASZ GRODZICKI

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska

Wkład potencjału innowacyjnego w rozwój regionalny: przypadek krajów Grupy Wyszehradzkiej

The Contribution of Innovation Potential in Regional Development: the Case of Visegrad Group Countries

This research focuses on the innovation potential in the regions of the Visegrad Group countries and its changes in 2008-2017. Innovation determines the competitiveness of economies at every level (EU, national, regional, local) and thus contributes to their modernization, economic growth, and also conditions social development.

This study covers the NUTS 2 regions of the Visegrad Group (V4) countries, which form an alliance of four countries: the Czech Republic, Poland, Slovakia and Hungary. The aim of this group is to develop cultural, economic, energy and military cooperation. The countries of the V4 are characterized by a lower level of economic development compared to the leading EU countries in this respect. For this reason, innovation is for them an opportunity to overcome development differences.

The main aim of this paper is to assess the differentiation of the innovation potential of the V4 countries and the changes taking place therein, as well as to determine the impact of the innovation potential on the development of these regions.

The following methods were used in this work: statistical and econometric, in particular correlation and regression analysis, cluster analysis, multivariate comparative analysis, spatial statistics, and convergence analysis.

As a result of the research conducted with the use of the Taxonomic Measure of Development (TMD), it was proven that the regions of the V4 countries are largely differentiated in terms of the level of regional development as well as innovation potential. Moreover, the level of innovation potential in the regions of the V4 countries increased.

In the further part of the research, the innovation potential was compared with the level of regional development measured by GDP per capita. Moreover, there is a positive relationship between the level of economic development and the level of innovation potential in the studied groups of regions. Apart from this,

the level of innovation potential in the regions of the V4 countries measured with the use of TMD positively influences their level of regional development expressed by an increase in the value of the GDP per capita.

“Bez kawy nie ma współpracy” - wpływ zasady dystansu społecznego na kapitał społeczny polskich przedsiębiorców w czasie pandemii COVID-19

"No coffee, no business" - the impact of the principle of social distance on the social capital of Polish entrepreneurs during the COVID-19 pandemic

Pandemia w znaczący sposób wpłynęła na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Oznacza to nowe wyzwania dla przedsiębiorców, którzy chcąc zapewnić stabilność usług oraz relacji muszą szybko i sprawnie poruszać się w polu biznesowych sieci powiązań. Szczególnie problematyczne w tym kontekście są zasady społecznego dystansu powodujące redukcję bezpośredniego kontaktu biznesowego między przedsiębiorcami, kontrahentami oraz klientami.

Celem referatu jest zaprezentowanie wyników badań eksplorujących zagadnienie wpływu zasady dystansu społecznego na kapitał społeczny polskich przedsiębiorców w czasie kryzysu. Badanie objęło 16 indywidualnych wywiadów pogłębionych z właścicielami mikro, małych i średnich przedsiębiorstw prywatnych funkcjonujących na terenie Polski. Zebrany materiał badawczy poddano analizie jakościowej w programie MAXQDA.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na to, że dzięki przyjęciu zdalnej formy spotkań nastąpiła intensyfikacja kontaktów biznesowych przedsiębiorców zarówno w wymiarze formalnym jak i nieformalnym. Natomiast w związku z zasadą dystansu społecznego dostęp do bezpośredniego kontaktu został utrudniony. Nawiązane w warunkach ograniczeń relacje były "słabsze", co negatywnie wpłynęło na nawiązywanie nowych współprac biznesowych. Możliwość bezpośredniego spotkania miała dla przedsiębiorców kluczowe znaczenie w przypadku podejmowania decyzji o potencjalnej współpracy. Ponadto istotne okazały się wnioski dotyczące zwiększonego poziomu niepewności wśród przedsiębiorców związanego z ograniczonym dostępem do instrumentów kontroli w obrębie otoczenia instytucjonalnego przedsiębiorstwa.

BARTŁOMIEJ KOŁSUT, ROBERT KUDŁAK
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska

Rewolucja samochodowa w Polsce oraz jej związki z rozlewaniem się miast i wpływem na środowisko przyrodnicze

Automobile revolution in Poland and its relation to urban sprawl and environmental impacts

Polska jako największa gospodarka wschodząca w Europie przeszła (szczególnie po przystąpieniu do Unii Europejskiej) proces intensywnego rozwoju gospodarczego, szczególnie w aglomeracjach miejskich. Towarzyszyło temu także trwałe i ciągłe rozlewanie się miast. W okresie 2004-2020 liczba mieszkańców przedmieść w Polsce zwiększyła się o ponad 1 mln (+15%), podczas gdy populacja dużych miast zmniejszyła się o ok. 800 tys. (-4,5%). Równolegle z procesem „rozlewania się” miast doszło w Polsce do rewolucji motoryzacyjnej, tj. nagłego i skokowego wzrostu posiadanych aut, związanego głównie z importem starych i szkodliwych dla środowiska samochodów używanych z Europy Zachodniej. Ten wzrost był efektem m.in. daleko idącej liberalizacji handlu międzynarodowego po wstąpieniu Polski do UE oraz wspomnianego „rozlewania się” miast, co skutkowało oddalaniem się miejsca zamieszkania od celów podróży.

Celem prezentacji jest analiza zmian poziomu motoryzacji i struktur lokalnych rynków samochodowych w polskich aglomeracjach miejskich (z podziałem na miasto i suburbia), a także konsekwencji tych zmian z punktu widzenia polityki środowiskowej Unii Europejskiej, w tym głównie Nowego Zielonego Ładu. Przeanalizujemy w tym celu dane z okresu 2004-2020, pozyskane z Centralnej Ewidencji Pojazdów. Wykorzystana baza danych zawiera informacje o wszystkich zarejestrowanych pojazdach wraz z ich cechami, istotnymi dla oceny wpływu na środowisko przyrodnicze (pojemność silnika, rodzaj paliwa, wiek). W analizie weźmiemy pod uwagę zarówno zmiany liczby samochodów, jak i ich średniego wieku oraz potencjalnego wpływu na środowisko w trakcie użytkowania.

NAZAR KUDŁA

Uniwersytet Handlowo-Ekonomiczny we Lwowie, Ukraina

Turystyka w czasie wojny – dostosowanie działalności usługodawców do wymogów sytuacji kryzysowej

Tourism during the war - adjusting the activities of service providers to the requirements of a crisis situation

Od początku wojny wywołanej przez Federację Rosyjską cały świat stanął przed wyzwaniem globalnego kryzysu gospodarczego. W takich warunkach aktywność turystyczna spada, a w regionach, w których trwały aktywne obstrzały oraz walki, świadczenie usług turystycznych jest niemożliwe ze względu na zniszczenie infrastruktury. Operatorzy turystyczni deklarują jednak lekkie ożywienie rynku turystycznego w miesiącach letnich, co potwierdzają pogłębione wywiady z przedstawicielami organizatorów i pośredników. Przedstawiciele branży turystycznej zwracają uwagę na nową funkcję którą pełni turystyka w takich warunkach – sposób rehabilitacji psychologicznej. Poszukiwanie miejsc, w których nie słychać dźwięku syren i jest bezpiecznie z punktu zagrożeń rakietowych, wysuwa się na pierwszy plan przy wyborze miejsca czasowego pobytu. Dlatego bogata oferta turystyczna powinna uwzględniać nowe potrzeby turystów, które są spowodowane napiętą sytuacją społeczno-psychologiczną i ekonomiczną stanu wojennego na Ukrainie.

MAŁGORZATA MARKOWSKA, ANDRZEJ SOKOŁOWSKI,

JERZY HAUSNER

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Polska

Collegium Humanum - Szkoła Główna Menedżerska, Polska

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska

Periodyzacja gospodarki Polski w latach 2007-2019

Periodization of Poland's economy 2007-2019

Celem pracy jest identyfikacja jednorodnych faz rozwoju gospodarczego Polski w latach 2007-2019. W badaniu wykorzystano osiem zmiennych makroekonomicznych opisujących rynek pracy, płace, inflację, produkcję, sprzedaż, eksport i koniunkturę. Wielowymiarowy szereg czasowy poddano periodyzacji przy pomocy metod analizy skupień – aglomeracyjnej metody Warda oraz metody k-średnich. Wyodrębniono siedem podokresów w rozwoju gospodarczym Polski, w latach 2007-2019. Zaproponowano ekonomiczną interpretację uzyskanych wyników.

Analizując uzyskane fazy rozwojowe można próbować oceniać trafność politycznych i ekonomicznych decyzji w kontekście ówczesnej ekonomicznej sytuacji ekonomicznej Polski, Europy i świata. W pracy zaproponowano oryginalną periodyzację rozwoju gospodarczego Polski w latach 2007-2019, z wykorzystaniem analizy skupień do badania wielowymiarowego miesięcznego szeregu makroekonomicznego.

Słowa kluczowe: gospodarka Polski, wielowymiarowe szeregi czasowe, analiza skupień, periodyzacja.

ADAM PŁOSZAJ, XIAORAN YAN, KATY BÖRNER

Uniwersytet Warszawski, Polska

Zhejiang Lab, China

Indiana University Bloomington, USA

Jak dostępność transportu lotniczego wpływa na współpracę naukową?

How the availability of air transport impacts scientific collaboration?

Badanie dotyczy wpływu dostępności lotów długodystansowych na międzynarodową współpracę naukową. Główną zaletą badania jest zastosowanie podejścia quasi-eksperymentalnego: wykorzystuje ono nieciągłość w globalnej sieci połączeń lotniczych, która wynika z wymogów regulacyjnych, zidentyfikowanych przez Campante&Yanagizawa-Drott (Long-Range Growth: Economic Development in the Global Network of Air Links, The Quarterly Journal of Economics, Volume 133, Issue 3, August 2018). Analiza tych autorów pokazuje, że miasta oddalone od siebie o nieco mniej niż 6 tys. mil mają wyraźnie większe prawdopodobieństwo posiadania bezpośrednich połączeń lotniczych w porównaniu z miastami nieco powyżej tego progu. Ta nieciągłość – o charakterze egzogenicznym – została wykorzystana przez Campante&Yanagizawa-Drott do quasi-eksperymentalnej analizy związku przyczynowego między połączeniami lotniczymi a rozwojem gospodarczym (przy użyciu danych satelitarnych o nocnych światłach) i powiązaniach biznesowymi (międzynarodowe dane dotyczące własności firm). Nasza analiza wykorzystuje podobne ramy analityczne do międzynarodowej współpracy naukowej mierzonej przez współautorstwo artykułów naukowych i patentów, współudziały i cytaty.

W tym celu wykorzystujemy geokodowane afiliacje publikacji i patentów z *Microsoft Academic Graph* (MAG) oraz publikacji z *Web of Science* (WOS), a także dane dotyczące lotów dostępne w Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego. Nasza analiza obejmuje okres od 1989 do 2014 roku i wykorzystuje podejście nieciągłości regresji oraz zmiennych instrumentalnych.

Wyniki naszej analizy pokazują, że istnieje statystycznie istotny wpływ przyczynowy lepszej dostępności długodystansowego transportu lotniczego na współpracę naukową.

TOMASZ RACHWAŁ

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Polska

Produkcja przemysłowa i obroty towarowe handlu zagranicznego Polski w warunkach kryzysu gospodarczego związanego z pandemią COVID-19 i wojną na Ukrainie

Industrial production and Polish foreign trade turnover in the conditions of the economic crisis related to the COVID-19 pandemic and the war in Ukraine

Światowa pandemia COVID-19 jaka rozwinęła się od przełomu 2019/2020 roku, spowodowała podejmowanie przez rządy większości krajów świata, w tym Polski, decyzji o mniejszym lub większym zamknięciu gospodarek, czyli tzw. lockdown-ów. Wpłynęło to na gwałtowne zmniejszenie popytu nie tylko na usługi (szczególnie związane z turystyką, usługi gastronomiczne czy rozrykowo-rekreacyjne), ale także na niektóre wyroby przemysłowe. Ponadto restrykcyjne przepisy dotyczące izolacji osób, które miały kontakt z innymi osobami zakażonymi, powodowały dodatkowe ograniczenie możliwości zaangażowania pełnych zasobów pracy. Skutkowało to zmniejszeniem możliwości w zakresie wielkości produkcji, co przejawiało się w rezygnacji z pracy wielozmianowej lub wręcz zatrzymania linii produkcyjnych. Dodatkowym czynnikiem wpływającym negatywnie na produkcję przemysłową było zerwanie łańcuchów powiązań, głównie zaopatrzeniowych. Wpłynęło to na wielkość produkcji przemysłowej, szczególnie w 2020 roku i miały swoje skutki także dla obrotów towarowych handlu zagranicznego. Wychodzenie z kryzysu gospodarczego wywołanego pandemią (a ściślej decyzjami rządów w zakresie ograniczenia aktywności gospodarczej) zostało zatrzymane przez agresję zbrojną Rosji na Ukrainę (luty 2022), która stanowi kolejny ważny czynnik wpływający na zmiany w gospodarce, w tym w sektorze przemysłu i obrotach handlu zagranicznego.

W świetle powyższych przesłanek przedmiotem referatu jest analiza zmian wielkości produkcji przemysłowej oraz obrotów towarowych handlu zagranicznego w Polsce w okresie kryzysu związanego z pandemią COVID-19 i wojną na Ukrainie (2022 r.). Za rok bazowy przyjęto 2019 r., przyjmując go umownie jako

rok przedkryzysowy. W badaniach wykorzystano m.in. dane statystyczne GUS dotyczące produkcji sprzedanej przemysłu i handlu zagranicznego.

OŁENA SNIGOVA

Instytut Gospodarki i Prognoz Narodowa Akademia Nauk, Ukraina

Ewolucja polityki restrukturyzacji gospodarki terytoriów z przewagą górnictwa węgla: od długoterminowej strategii przemysłowej do zachowań kryzysowych 2022

Evolution of policy for restructuring the economy of territories with dominating coal extraction: from long-term strategy to crisis behavior of 2022

Ze względu na zmianę rozumienia społeczeństwa postindustrialnego zmiany w rozwoju gospodarczym następują dzięki nowym technologiom, w stylu życia, komunikacji społecznej, relacjach między państwami, a również w wyniku ograniczeń środowiskowych.

Celem referatu jest ukazanie ewolucji polityki restrukturyzacji gospodarki terytoriów z przewagą przemysłu węglowego z uwzględnieniem zmian w podejściach do sprawiedliwej transformacji w warunkach militarnej agresji ze strony Rosji na Ukrainę, a potrzeby zmian strategii zachowania przemysłu w warunkach kryzysu 2022. Przedstawione pytania dotyczą terytoriów z przewagą przemysłu węglowego, z uwzględnieniem konieczności zmiany strategii zachowań przemysłowych w warunkach nowoczesnego kryzysu na poziomie państw i tych regionów.

Na pierwszym etapie rozwiązanie problemów regionów było związane z redukcją w branżach przemysłu tradycyjnego. To spowodowało: rozwój usług społecznych (edukacja, opieka zdrowotna, medycyna itp.), przemysłu rozrywkowego, kultury, sportu, turystyki oraz opracowywanie i wdrażanie technologii energooszczędnych. Dla drugiego etapu charakterystyczne było rozwiązanie problemów regionów związanych z poszukiwaniem innowacji w rozwoju. Takie podejście spowodowało: ochronę środowiska; modernizację obiektów przemysłowych; wzrost efektywności energetycznej przemysłu; reorientację działalności przemysłowej opartej na wiedzy; zwiększenie udziału specjalistów zatrudnionych w sferze intelektualnej; wprowadzenie innowacyjnych narzędzi wpływających na konkurencyjność produkcji przemysłowej.

Taka ewolucja polityki restrukturyzacji gospodarki terytoriów z przewagą przemysłu węglowego była możliwa ze względu na zmianę rozumienia społeczeństwa post-industrialnego. To spowodowało zmiany w rozwoju gospodar-

czym, jakie następują dzięki nowym technologiom, w stylu życia, komunikacji społecznej, relacjach między państwami, a również wprowadzeniu ograniczeń środowiskowych.

Trendy zachowania się przemysłu w latach 2000-2022 ukształtowały się pod wpływem: pandemii COVID-19. Przez ostatnie 2 lata część firm funkcjonowała w modelu hybrydowym lub zdalnym i rozwoju branży Przemysłu 4.0/5.0. Pandemia COVID-19 przyspieszyła postęp technologiczny, przyczyniła się do rozwoju Przemysłu 4.0 (wzrost wykorzystania robotów, autonomicznych systemów produkcyjnych z uwzględnieniem zasad interoperacyjności i standaryzacji), co doprowadziło do piątej rewolucji przemysłowej (Społeczeństwo 5.0/Przemysł 5.0).

Rynek szuka nowego modelu pracy, opartego na rosnących wymaganiach co do kwalifikacji pracowników i koncentracji pracodawców na potrzebach pracowników; trendy dekarbonizacji. Na terenach UE działalność związana z węglem podlega obecnie coraz większej dekarbonizacji sektora energetycznego, a rozwój obszarów wydobywania węgla zależy od zastępowania węgla alternatywnymi źródłami energii, przekwalifikowania pracowników, przyciągania inwestycji i dywersyfikacji gospodarki (sprawiedliwa transformacja energetyczna i regionów węglowych).

W warunkach militarnej agresji ze strony Rosji na Ukrainę zmieniło się podejście do transformacji strukturalnej systemu energetycznego. Wzrosła potrzeba ochrony interesów narodowych w sferze gospodarczej i energetycznej. Wymaga to zmian w podejściu do restrukturyzacji gospodarki obszarów z przewagą przemysłu węglowego. Należy stworzyć strategię zachowań przemysłu w warunkach kryzysu. Oszczędność energii można zapewnić dwutorowym podejściem: wzmocnieniem zmian strukturalnych energetyki oraz zmianami w zachowaniu konsumentów w celu oszczędności energii. Równolegle z przyspieszonym rozwojem energetyki odnawialnej i efektywności energetycznej konieczne są zmiany w procesie sprawiedliwej transformacji – wydłużenie terminu działalności kopalni węglowych, krajowych zasobów gazu.

MAREK SZAJT

Politechnika Częstochowska, Polska

Konkurencyjność Polski w aspekcie turystycznym w świetle danych międzynarodowych

Competitiveness of Poland in terms of tourism in the light of international data

Atrakcyjność turystyczna jest swojego rodzaju nośnikiem konkurencyjności w tym aspekcie. Rynek usług turystycznych odgrywa coraz silniejszą rolę, zwłaszcza w gospodarkach najwyżej rozwiniętych. Wzrastający poziom zamożności przy pojawiającym się większym zakresie czasu wolnego i dostępności transportowej wspierają rozwój turystyki.

Celem prezentowanych badań jest wskazanie poziomu konkurencyjności Polski w odniesieniu do innych państw europejskich. Jako dane posłużyły wyniki dostępnych rankingów i zbiory danych *World Economic Forum*, *World Tourism Organization*, *Eurostat*, *OECD*. W badaniach wykorzystano metodologię z obszaru wielowymiarowej analizy statystycznej. Analiza komparatywna wskazuje na wyraźny (długookresowy) wzrost konkurencyjności turystycznej Polski, mimo niekoniecznie wyraźnej poprawy w każdym z badanych składowych rankingów. Dopiero kompleksowe relatywne ujęcie pozwala na wskazanie powodów wzrostu atrakcyjności i obszarów wymagających poprawy.

Apiturystyka jako rodzaj turystyki zrównoważonej na przykładzie Małopolski

Apiturstics as a type of sustainable tourism on the example of Małopolska

Apiturystyka związana jest z pszczelarstwem jako tradycyjnym zawodem i produktami pszczelimi w aspekcie ekologicznym, spożywczym i leczniczym. Pozwala również poznać i promować pszczelarstwo jako dziedzictwo kulturowe regionu. Poprzez to apiturystyka związana jest z turystyką kulturową. Pszczelarstwo to również indyktor stanu środowiska przyrodniczego oraz elementem zrównoważonej w nim działalności gospodarczej. Stąd apiturystyka jest rodzajem turystyki zrównoważonej, która od strony poznawczej i edukacyjnej ukazuje i uświadamia społeczeństwu rolę pszczół w ekosystemie, które zapylają ponad 80% roślin oraz pozwala poznać walory i atrakcje turystyczne zarówno przyrodnicze jak i kulturowe regionu.

W wymiarze ekonomicznym apiturystyka wspomaga rozwój pasiek poprzez prelekcje, warsztaty pszczelarskie propagujące i uświadamiające społeczeństwu rolę pszczół miodnych w środowisku naturalnym. Ponadto apiturystyka promuje produkty pszczele oferowane przez pasieki, nie tylko te podstawowe jak różne rodzaje miodów, ale też pyłek pszczeli, propolis oraz jad pszczeli. W ofercie apiturystycznej w pasiekach jest możliwość zakupu tych produktów oraz skorzystania z zabiegów prozdrowotnych np. api-inhalacji, która działa pozytywnie na organizm człowieka.

Wymienione aspekty apiturystyki sprawiają, że jest to dynamicznie rozwijający się rodzaj turystyki. W Małopolsce podstawą tego rozwoju są tradycje pszczelarskie. Na podstawie zebranych informacji podczas wywiadów pogłębiionych przeprowadzanych z jedenastoma właścicielami pasiek, opracowano szlak apiturystyczny. Prowadzi on przez pasieki w: Jodłowej Dolinie, Piątkowej, Janczowie, Stróżach, Rzepienniku Biskupim, Garlicy Murowanej, Czyżynach (Kraków), Krzeszowicach, Sance, Klecznej Dolnej, Nowej Wsi oraz Pogorzanach.

Szlak ten – jako produkt turystyczny przyczyni się do wzrostu zainteresowania tematyką pszczelarską oraz wykorzystania produktów pszczelich. Ponadto wypisuje się w działalność edukacyjno-wychowawczą oraz stwarza możliwość

rekreacji podczas wycieczek rodzinnych. Spełnia też oczekiwania w zakresie aktualnej mody na proekologiczne i zdrowe produkty.

Projekt geoparku Pogórza Rożnowskiego jako innowacyjny i niskobudżetowy produkt turystyczny

Project of the Rožnów Foothills geopark as an innovative and low-budget tourist product

Pogórze Rożnowskie to obszar, który swoją turystyczną popularność zawiązuje przede wszystkim walorom rekreacyjno-wypoczynkowym, wynikającym z obecności dwóch zbiorników wodnych zbudowanych na rzece Dunajec: Jeziora Czchowskiego i Jeziora Rożnowskiego, które pełnią funkcję retencyjną, energetyczną, przeciwpowodziową, jak i turystyczno-rekreacyjną. Wokół nich skupia się największe zainteresowanie turystów odwiedzających ten region, z uwagi na licznie występujące atrakcje turystyczne, takie jak kościoły, zamki i warownie, dwory i pałace czy winnice.

Projekt geoparku Pogórza Rożnowskiego powstał z myślą, aby zwrócić uwagę na wyjątkowe dziedzictwo geologiczne i bogate dziedzictwo kulturowe tego obszaru, a także spopularyzować wiedzę na temat przyrody nieożywionej i zwiększyć zainteresowanie geoturystyką, której rozwój przyczyniłby się do ukierunkowania ruchu turystycznego poza okolice samych jezior oraz rozwoju regionu w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Głównym celem projektu jest charakterystyka i ocena atrakcji geoturystycznych oraz inwentaryzacja obiektów dziedzictwa kulturowego, położonych na obszarze Pogórza Rożnowskiego, a także propozycja zagospodarowania turystycznego wybranych geostanowisk. Na podstawie uzyskanych wyników badań zaproponowano stworzenie parku geologicznego, którego ideą jest ochrona dziedzictwa przyrody nieożywionej poprzez realizację strategii zrównoważonego społecznego i ekonomicznego rozwoju obszaru. W myśl zasad stworzonych dla geoparków zrzeszonych w Global Geoparks Network pod patronatem UNESCO przedsięwzięcie to umożliwiłoby aktywizację zarówno ludności lokalnej do stworzenia nowych, niskobudżetowych produktów turystycznych (np. własnoręcznych wyrobów – pamiątek, produktów regionalnych itp.), jak i samorządowców do rozwinięcia współpracy międzynarodowej z innymi tego typu obszarami na rzecz poprawy kondycji gmin w czasach kryzysu gospodarczego. Wdrożenie koncepcji geoparku umożliwiłoby również minimalizację nakładów finansowych

przeznaczanych na podejmowane przez turystów aktywności turystyczne, przy jednoczesnym zwiększeniu możliwości ich wyboru w czasie wolnym, zwłaszcza w warunkach kryzysu gospodarczego.

ANNA WINIARCZYK-RAŻNIAK, PIOTR RAŻNIAK

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Na nowo odkryte: cenotes szansą na rozwój turystyki w meksykańskim stanie Yucatán

Rediscovered: cenotes as an opportunity for tourism in Yucatán, Mexico

Celem badań jest analiza rozwoju nowej formy turystyki w stanie Yucatán, opartej na naturalnych zasobach, w szczególności związanych z licznie występującymi na tym obszarze jaskiniami krasowymi, zwanymi *cenotes*.

Do pierwszej połowy XX w. na tym obszarze dominował przemysł. Po jego upadku tworzenie nowych destynacji stało się szansą dla słabiej rozwiniętej centralnej części półwyspu, na obszarze badanego stanu.

Badanie opartej jest o analizę danych statystycznych, dotyczących poziomu rozwoju bazy turystycznej. Ponadto w jednej z gmin położonych na terenie stanu przeprowadzono badania terenowe, wskazujące jak wielką szansą dla lokalnych społeczności jest zagospodarowanie tych miejsc i włączenie ich do oferty turystycznej. Uzupełnieniem tego są badania ankietowe, dotyczące satysfakcji turystów. Ponadto wśród miejscowej przeprowadzono ludności badania społeczne, dotyczące subiektywnej opinii związanej m. in. z wykorzystaniem przez nich *cenotes* jako źródła utrzymania.

**Wpływ kryzysu gospodarczego na działalność ośrodka
rekreacyjno-turystycznego na Górze Wdżar
w Kluszkowcach koło Nowego Targu
(województwo małopolskie)**

***The impact of the economic crisis on the activity
of a recreation and tourist center on the Góra Wdżar
in Kluszkowce near Nowy Targ (Małopolska Region)***

Celem badań jest opracowanie frekwencji narciarzy w ośrodku narciarskim Czorsztyn-Ski, znajdującym się na Górze Wdżar (767 m n.p.m.) w województwie małopolskim, powiecie nowotarskim, w gminie Czorsztyn, w północno-wschodniej części miejscowości Kluszkowce. Według regionalizacji Polski góra ta zaliczana jest do Pienin (Kondracki, 1998; Nyka, 2006) lub do Gorców (Cieszkowski, 2004). Jest ona wyraźnym odosobnionym wzniesieniem pomiędzy Pieninami i Gorcami. Na Górze Wdżar, w latach 1917-1966, były czynne kamieniołomy, w których była prowadzona eksploatacja andezytu. Z początkiem lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku obszar góry został zagospodarowany i stał się dużym ośrodkiem turystyczno-rekreacyjnym, działającym zarówno w sezonie letnim jak i zimowym.

Badania dotyczą czterech sezonów zimowych od (1) 2018-2019, (2) 2019 - 2020; (3) 2020-2021 i (4) 2021-2022. Obejmują one okres od grudnia do marca każdego roku. W ośrodku narciarskim znajduje się 9 tras zjazdowych. Stoki są oświetlone nocą i dośnieżane. Dostępnych jest 8 wyciągów (6 orczykowych, 2 krzesełkowe). Całorocznie można korzystać z wyciągów krzesełkowych na wierzchołek G. Wdżar, gdzie można podziwiać panoramę Beskidu Sądeckiego, Pienin, Magury Spiskiej, Tatr i Orawy. Dostępne są trzy restauracje zlokalizowane u podnóża, na zboczu i wierzchołku Góry Wdżar. W pobliżu rozwinięta jest bogata baza noclegowa (hotele, kwatery prywatne).

Analizując frekwencje narciarzy na trasach zjazdowych w czterech sezonach można wywnioskować, że sezon 2021-2022 był najkorzystniejszym sezonem, mimo wzrostu cen kartetów o około 8% w stosunku do poprzedniego roku. Najślabszym sezonem był sezon 2020-2021 wynikało to z pandemii i zamknię-

tego stoku przez ponad połowę sezonu. Dane zostały uzyskane za zgodą współwłaścicieli firmy Czorsztyn-Ski.

Ocena zmian w liczbie firm w województwach Polski – analiza dynamiczna

Evaluation of changes in the number of enterprises, in Poland's provinces – dynamic analysis

Celem pracy jest ocena zmian, jakie zaszły w liczbie firm nowo zarejestrowanych, wpisanych i wyrejestrowanych z rejestru w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i identyfikacja grup województw o podobnej skali zmian w latach 2009-2021. Zastosowano taksonomię dynamiczną [w zaproponowanym układzie [YT, Z] operacyjnymi jednostkami taksonomicznymi (OTU – *operationa taxonomic unit*) są obiektookresy], grupowanie województw z wykorzystaniem metody Warda do określenia liczby grup i metody k-średnich do ostatecznego przypisania obiektów (województw) do grup o podobnej liczbie firm nowo rejestrowanych, funkcjonujących i kończących działalność w analizowanym okresie.

W pracy analizowano dane o województwach Polski dotyczące liczby: 1/ podmiotów nowo zarejestrowanych; 2/ podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON; 3/ wyrejestrowanych z rejestru REGON podmiotów gospodarki narodowej. Każdy z tych wskaźników, dla porównywalności, przeliczono na tysiąc mieszkańców w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety – 18-59 lat).

Zakres czasowy to trzynastcie lat z okresu 2009-2021, a przestrzenny to 16 województw Polski. Otrzymano podział województw ze względu na analizowane wskaźniki na trzy grupy, przy czym, trzeba zwrócić uwagę, że tylko pierwsza z otrzymanych grup istnieje przez cały okres 2009-2021, druga grupa zanika po 2018., trzecia zaś na dobre zaistniała od 2019, a wcześniej (od 2010) było w niej tylko województwo mazowieckie.

Zmiany uwarunkowań funkcjonowania przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego i politycznego

Changes in the conditions for the functioning of industry and services in the conditions of economic and political crisis

W latach nasilającego się kryzysu gospodarczego i politycznego bardzo szybko zmieniają się uwarunkowania prowadzenia działalności firm przemysłowych i usługowych a także życia społecznego i stosunków politycznych. Na różnicowane zachowania firm w zasadniczym stopniu wpływają zmiany dokonujące się w skali światowej, relacje między grupami niektórych krajów, zachowania poszczególnych państw, a także ich układów regionalnych i lokalnych. Na tym tle podjęto analizę ważniejszych czynników i barier wpływających na zmiany zachowań podmiotów gospodarczych w warunkach nasilającego się kryzysu gospodarczego i politycznego. W procesie przemian kryzysy te nakładają się, tworząc nowe i zmieniają dotychczasowe warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Coraz ważniejszym problemem dla świata jest ograniczanie skutków zmian klimatycznych, zwłaszcza zmniejszania opadów i ocieplenie, rosnące zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, pojawianie się coraz rozleglejszych obszarów suszy oraz topnienie lodowców, podnoszenie się poziomu wód oceanów i zalewanie niżej położonych terenów, w tym wysp. Wpływają one na ograniczanie możliwości zwiększenia wydajności produkcji rolniczej, co powoduje negatywne skutki głodu oraz wzrostu rozmiarów niekontrolowanej migracji ludności w poszukiwaniu odpowiednich warunków do życia. Za ocieplanie klimatu w zasadniczym stopniu odpowiedzialne są światowe korporacje, których firmy są największymi emitarami dwutlenku węgla, gazów cieplarnianych, zanieczyszczeń pyłowych i innych. W tej kwestii podnoszona jest konieczność odejścia od kopanych źródeł energii na rzecz źródeł odnawialnych, do czego jednak nie są w pełni przygotowane gospodarki wielu krajów, w tym także krajów o najwyższym poziomie rozwoju ekonomicznego.

W skali światowej na zmiany zachowań firm znaczący wpływ wywarła pandemia, obejmująca stopniowo cały świat oraz działalność na rzecz ogranicza-

nia jej nasilania. Wpływa ona na: osłabianie kontaktów międzyludzkich, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wymuszonym ograniczaniu czasu pracy, ograniczaniu przemieszczania się ludności, załamaniu łańcuchów dostaw surowcowych i kooperacyjnych, przerwy i spadku wielkości produkcji. Pociągnęło to za sobą spadek dochodów firm i zmniejszenie strumieni finansowych płynących z pracy do gospodarstw domowych, a w konsekwencji ograniczenie działalności firm usługowych oraz zmniejszanie chłonności rynku. Korzystne warunki w tym czasie zaznaczyły się dla rozwoju działalności firm produkcyjnych i usługowych pracujących na rzecz ograniczania rozmiarów pandemii.

Ogromny wpływ na zmianę uwarunkowań działalności gospodarczej wywiera wojna na Ukrainie oraz związany z nią podział świata w różnym zakresie popierający obie strony konfliktu. Sytuacja ta oddziałuje na zmianę polityki poszczególnych krajów, zmianę struktury wydatków budżetowych, zwracanie większej uwagi na produkcję militarną przy ograniczaniu produkcji dla potrzeb ludności. Wpływa ona na spadki produkcji, ograniczanie dochodów ludności oraz zmian zasad gospodarki finansowej w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych. Stwarza to szczególnie korzystne warunki dla rozwoju przemysłu obronnego, którego produkty, wobec wizji zagrożenia wojennego oraz istniejących już lokalnych konfliktów zbrojnych, poszukiwane są w wielu krajach. Należy dodać, że produkty przemysłu obronnego, w stosunku do innych wyrobów przynoszą firmom największe zyski, stąd w pewnym zakresie zainteresowane są one tą nową sytuacją. Uwarunkowania dla tego typu zachowań tworzą w zasadzie konkurujące z sobą dwa światowe mocarstwa Stany Zjednoczone i Chiny oraz powiązane z nimi o mniejszym potencjale gospodarczym kraje rozwinięte i pozostałe.

Sytuacja kryzysowa wpływa na zmianę uwarunkowań poszczególnych krajów przejawiająca się zwiększeniem wydatków budżetowych na obronność, kosztem zmniejszenia wydatków na inne cele, zwłaszcza na naukę, oświatę, ochronę zdrowia, potrzeby społeczne. Odbija się to niekorzystnie na polityce krajowej, prowadzi do utraty równowagi makroekonomicznej, ogranicza działalność inwestycyjną firm i gospodarstw domowych. Procesy te doprowadzają do stagnacji w działalności firm, a często do ich upadłości oraz generowania konieczności działań osłonowych dla firm i społeczeństwa, celem ograniczania negatywnych skutków światowej i krajowej recesji. Prowadzi to często do: niekontrolowania polityki pieniężnej, nasilającej się inflacji, spadku oszczędności firm i gospodarstw domowych, zmian niektórych instrumentów prawnych, a także wzrostu przestępczości i wielu innych zjawisk patologicznych.

Szczególne niekorzystne dla gospodarki jest zmniejszenie rozmiarów działalności inwestycyjnej firm. Wynika to z faktu, że podstawową zasadą każdego przedsiębiorcy zamierzającego podejmować działalność inwestycyjną jest określenie, jaki przewiduje koszt końcowych produktów, czy będzie na nich zadawa-

lający popyt na rynku oraz stopień efektywności włożonego kapitału. Nie uwzględnienie w pełni mechanizmu rynkowego prowadzi do upadku potencjalnej firmy, czy sektora działalności produkcyjnej lub usługowej. Należy jednak zaznaczyć, że działalność inwestycyjna jest podstawą wzrostu gospodarczego, natomiast jej brak prowadzi najczęściej do spadku aktywności gospodarczej.

W tej sytuacji, bardzo ważnym problemem jest określenie wizji rozwoju zmieniających się uwarunkowaniach światowych, europejskich i krajowych i regionalnych oraz działań z uwzględnieniem wewnętrznych możliwości, jakie stwarza obecna i przewidywana scena polityczna.

W obecnej sytuacji firmy muszą być przygotowane na nasilającą się konkurencją nie tylko w zakresie lokalizacji i wytwarzania najnowocześniejszych produktów, czy rozbudowę i modernizację wewnętrznego potencjału wytwórczego ale także w zakresie uzyskania licencji na odbudowę niszczonej przez wojnę gospodarki i infrastruktury techniczno-ekonomicznej Ukrainy.

KAMILA ZIÓŁKOWSKA-WEISS

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska

Ocena jakości przestrzeni miejskiej przez Polonię w Obszarze Metropolitarnym Toronto (GTA)

Evaluation of the Quality of Urban Space by Polonia in the Greater Toronto Area (GTA)

Głównym celem artykułu jest określenie jakości życia przez Polonię mieszkającą w *Greater Toronto Area* ze szczególnym uwzględnieniem jakości przestrzeni miejskiej, która wpływa na ich ocenę standardu życia w tym mieście.

Prezentowane wyniki badań oparte są na kwestionariuszu ankiety przeprowadzonej z udziałem 583 respondentów. Respondenci oceniali między innymi: dostępność do turystyki rekreacyjnej w mieście, transport publiczny, możliwości znalezienia pracy, dostępność do mieszkań czy jakość środowiska naturalnego. Ocena wybranych wskaźników została skorelowana przy zastosowaniu współczynnika statystycznego testu chi-2 z poszczególnymi cechami społeczno-demograficznymi badanych respondentów (z wiekiem, miejscem zamieszkania respondentów (Toronto, przedmieścia) oraz czasem ich zamieszkania w GTA).

Na podstawie sformułowanych hipotez badawczych i przeprowadzonych badań można stwierdzić - między innymi - że ocena poziomu satysfakcji w odniesieniu do dostępności do mieszkania wzrasta wraz z wiekiem, osoby mieszkające na przedmieściach GTA oceniają dostępność do transportu niżej niż osoby mieszkające w Toronto oraz że osoby mieszkające w GTA dłużej niż 20 lat oceniają dostępność do turystyki, wypoczynku i relaksu niżej niż osoby mieszkające w GTA przez okres krótszy niż 20 lat.

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH
KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES
IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY

Organizatorzy / Organisers:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich w Krakowie
Sekcja Gospodarki Przestrzennej Komisji Nauk Ekonomicznych PAN
Oddz. w Krakowie / Komisja Nauk Ekonomicznych i Statystyki PAN
Oddz. w Krakowie

Wykaz konferencji / Conference list:

*Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
9-10 grudnia 1985 r.*

*Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii, Kraków,
15-17 grudnia 1986 r.*

*Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli
geografii, Kraków, 30 listopada-2 grudnia 1987 r.*

*Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli
geografii, Kraków, 12-13 grudnia 1988 r.*

*Regionalne problemy uprzemysłowienia – zagadnienia teoretyczno-poznawcze,
Kraków, 27-28 listopada 1989 r.*

*Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych, Kraków,
26-27 listopada 1990 r.*

*Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania. Problemy
badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli, Kraków, 2-4 grudnia
1991 r.*

Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 23-25 listopada 1992 r.

Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania, Kraków, 8-10 listopada 1993 r.

Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych, Kraków, 5-6 grudnia 1994 r.

Osiągnięcia i kierunki badawcze geografii przemysłu w ośrodkach akademickich, Kraków, 4-5 grudnia 1995 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (I), Kraków, 9-10 grudnia 1996 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (II), Kraków, 8-9 grudnia 1997 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (III), Kraków, 7-8 grudnia 1998 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej (IV), Kraków, 6-7 grudnia 1999 r.

Przemiany struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej, Kraków, 4-5 grudnia 2000 r.

Problemy transformacji struktur przemysłowych, Kraków, 3-4 grudnia 2001 r.

Przemysł w procesie globalizacji, Kraków, 2-3 grudnia 2002 r.

Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu, Kraków, 1-2 grudnia 2003 r.

XX Jubileuszowa Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej*, Kraków, 6-7 grudnia 2004 r.

XXI Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Procesy transformacji przemysłowych układów regionalnych na tle zmieniającego się otoczenia*, Kraków, 5-6 grudnia 2005 r.

XXII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Problemy metodologiczne geografii przemysłu*, Kraków, 4-5 grudnia 2006 r.

XXIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. *Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych*, Kraków, 3-4 grudnia 2007 r.

XXIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* (24th International Scientific Conference on *Functions of Industry and Services in the Development of Information Society*), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2008 r.

XXV Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych* (25th Jubilee International Scientific Conference on *The Processes of Transformation of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems*), Kraków, 30 listopada (November) – 1 grudnia (December) 2009 r.

26. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ kryzysu na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz zmiany struktur przestrzennych przemysłu i usług* (26th International Scientific Conference on *Impact of Crisis on the Activity of Enterprises and Changes in the Spatial Structures of Industry and Services*), Kraków, 6-7 grudnia (December) 2010 r.

27. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw i gospodarki w układach przestrzennych* (27th International Scientific Conference on *The Effect of Innovation on the Development of Enterprises and Economy in Spatial Systems*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2011 r.

28. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemysł i usługi w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy* (28th International Scientific Conference on *Industry and Services in the Development of Knowledge-based Economy*), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2012 r.

29. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Zmiany struktury przestrzennej przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego* (29th International Scientific Conference on *Changes in the Spatial Structure of Industry and Services under Economic Crisis Conditions*), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2013 r.

30. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych* (30th Jubilee International Scientific Conference on *Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems - Research-related Issues*), Kraków, 1-2 grudnia (December) 2014 r.

31. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu i usług* (31st International Scientific Conference on *International Determinants for the Development of Industry and Services*), Kraków, 7-8 grudnia (December) 2015 r.

32. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przemysłu i usług w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (32nd International Scientific Conference on *International The Role of Industry and Services in Socioeconomic Development of Spatial System*), Kraków, 5-6 grudnia (December) 2016 r.
33. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemiany strukturalne przemysłu i usług w układach przestrzennych* (33rd International Scientific Conference on *Structural Transformations of Industry and Services in Spatial Systems*), Kraków, 4-5 grudnia (December) 2017 r.
34. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Problematyka badawcza geografii przemysłu i usług* (34th International Scientific Conference on *Research Issues in Geography of Industry and Services*), Kraków, 3-4 grudnia (December) 2018 r.
35. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Funkcje przemysłu i usług w rozwoju społeczno – ekonomicznym układów przestrzennych* (35th Jubilee International Scientific Conference on *The Functions of Industry and Services in the Socio-Economic Development of Spatial Systems*), Kraków, 2-3 grudnia (December) 2019 r.
36. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przemiany strukturalne przemysłu i usług* (36th International Scientific Conference on *Structural Changes in Industry and Services*), Kraków, 7-8 grudnia (December) 2020 r.
37. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Wpływ pandemii na przemiany przemysłu i usług* (37th International Scientific Conference on *The Impact of the Pandemic on the Transformation of Industry and Services*), Kraków, 6-7 grudnia (December) 2021 r.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Agnieszka Brzosko-Sermak

WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP

Organizatorzy / Organisers:

Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Komisja Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Wydawnictwo Nowa Era
Fundacja „Edukacja dla Społeczeństwa”

Wykaz konferencji / Conference list:

Pierwsza Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne*, Kraków, 27-28 września 2004 r.

II Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki* ze specjalną sesją *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 10-11 października 2005 r.

III Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej*, Kraków, 9-10 października 2006 r.

IV Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy* ze specjalną sesją nt. *Rola etyki w przedsiębiorczości*, Kraków, 8-9 października 2007 r.

V Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego* połączona z I Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października 2008 r.

VI Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej* połączona z II Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października 2009 r.

VII Ogólnopolska Metodyczna Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji* połączona z III Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 4-5 października 2010 r.

8. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w edukacji* (8th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Education*) połączona z 4. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 3-4 października (October) 2011 r.

9. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego* (9th International Scientific Conference on *Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crises*) połączona z 5. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2012 r.

10. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych* (10th Jubilee International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems*) połączona z 6. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2012 r.

11. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych* (11th International Scientific Conference on *The Role of Entrepreneurship in Socio-Economic Development of Spatial Systems*), połączona z 7. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 6-7 października (October) 2014 r.

12. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych* (12th International Scientific Conference on *Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems*), połączona z 8. Ogólnopolskim Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2015 r.

13. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości w układach przestrzennych połączona z 9. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 10-11 października (October) 2016 r.

14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. *Przedsiębiorczość w rozwoju układów regionalnych* (14th International Scientific Conference on *Entrepreneurship in the Development of Regional Systems*), połączona z 10. Jubileuszowym Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 9-10 października (October) 2017 r.

15. Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Problematyka badawcza funkcji przedsiębiorczości w rozwoju układów przestrzennych (15th Jubilee International Scientific Conference on The Functions of Entrepreneurship in the Development of Spatial Systems – Research-related Issues), połączoną z 11. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 8-9 października (October) 2018 r.

16. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Rola edukacji w zakresie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-ekonomicznym i kulturowym” (16th International Scientific Conference on The Role of Entrepreneurship Education In the Socio-Economic and Cultural Development), połączoną 12. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 7-8 października (October) 2019 r.

17. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju regionalnego i lokalnego” (17th International Scientific Conference on Entrepreneurship as a Stimulant of regional and Local Development), połączoną 13. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 5-6 października (October) 2020 r.

18. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Rola przedsiębiorczości w rozwoju podmiotów gospodarczych” (18th International Scientific Conference on The Role of Entrepreneurship in the Development of Businesses), połączoną 14. Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 11-12 października (October) 2021 r.

19. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Problematyka przedsiębiorczości w warunkach zmienności otoczenia krajowego i międzynarodowego” (19th International Scientific Conference The Role of Entrepreneurship in the Development of Business), połączoną 15. Jubileuszowym Zjazdem Nauczycieli Przedsiębiorczości, Kraków, 10-11 października (October) 2022 r.

*oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak, Karolina Smętkiewicz,
Agnieszka Brzosko-Sermak*

WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ
WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO
PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU

LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY
COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY"
AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL
GEOGRAPHY SERIES

„Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego” to czasopismo wydawane od 2000 roku (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Komisję Geografii Przemysłu PTG. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Od 2013 r. wydawane są cztery tomy w roku. Czasopismo jest indeksowane od 2018 r. w bazie Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index, a także w innych bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Zapraszamy serdecznie do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z otwartym (bezpłatnym) dostępem do archiwalnych numerów: <https://prace-kgp.up.krakow.pl>

“Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society” is a scientific journal published since 2000 (initially as monograph-type publishing series) by the Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow and the Industrial Geography Commission of PGS. It is a continuation of earlier collective works, presenting the outcome of debates held at conferences devoted to industrial geography. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Since 2013,

4 volumes are published per year. The journal is indexed from 2018 in Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index and other journal databases, including: BazEkon, BazHum, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

We invite you to read and submit your articles.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: <https://prace-kgp.up.krakow.pl>

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

Prace zbiorowe z cyklu poświęconego problematyce geografii przemysłu / Collective works published in the industrial geography series:

Zioło Z. (red.), 1987, *Geografia przemysłu w akademickim kształceniu nauczycieli*, Materiały i Sprawozdania, z. 14, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1988, *Zakład przemysłowy w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 16, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1990, *Problematyka ośrodka przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 19, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1991, *Problemy przemysłu rolno-spożywczego w badaniach geograficznych*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1992, *Geografia przemysłu w warunkach nowego systemu gospodarowania – problemy badawcze i odzwierciedlenie ich w kształceniu nauczycieli*, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1993, *Problematyka okręgu przemysłowego w akademickim kształceniu nauczycieli geografii*, Materiały i Sprawozdania, z. 26, Centralny

Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1993, *Regionalne problemy uprzemysłowienia*, red. Z. Zioło, Materiały i Sprawozdania, z. 27, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków.

Zioło Z. (red.), 1994, *Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w zmieniających się warunkach gospodarowania*, Materiały i Sprawozdania, z. 28, Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauczycielskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydaw. Naukowe WSP, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1994, *Zachowania przestrzenne przemysłu w zmieniających się warunkach gospodarowania*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Kraków-Warszawa.

Zioło Z. (red.), 1996, *Wpływ procesów transformacji gospodarki narodowej na funkcjonowanie jednostek gospodarczych i układów przestrzennych*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 1997, *Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej*, red. Z. Zioło, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Miształ S., Zioło Z. (red.), 1998, *Dorobek polskiej geografii przemysłu w badaniach ośrodków akademickich*, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo Krakowskiego Oddziału PAN, Warszawa-Kraków.

Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society:

Zioło Z. (red.), 2000, *Problemy transformacji struktur przemysłowych w procesie przechodzenia do gospodarki rynkowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, *Problemy przemian struktur przestrzennych przemysłu*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z. (red.), 2001, *Problemy przemian struktur przemysłowych w procesie wdrażania reguł gospodarki rynkowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Wydział Ekonomiczny UMCS w Lublinie-Filia w Rzeszowie, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z. (red.), 2002, *Problemy transformacji struktur przemysłowych*, red. Z. Zioło, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Uniwersytet Rzeszowski-Wydział Ekonomii, Warszawa-Kraków-Rzeszów.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, *Kształtowanie się struktur przemysłowych*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 5, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2003, *Przemysł w procesie globalizacji*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 6, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Makiela Z. (red.), 2004, *Przemiany struktur przemysłowych*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 7, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 8, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, *Efekty restrukturyzacji polskiej przestrzeni przemysłowej*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 9, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Procesy transformacji układów przestrzennych przemysłu na tle zmieniającego się otoczenia***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 10, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Problematyka badawcza geografii przemysłu***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 11, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Wpływ procesów globalizacji i integracji europejskiej na transformację struktur przemysłowych***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 12, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydaw. Naukowe AP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Funkcje przemysłu w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego / Functions of industry in the developing of an information society***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 13, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Problemy kształtowania się przestrzennych struktur przemysłowych i ich otoczenia / Problems in the formation of industrial spatial structures and their surrounding***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 14, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy transformacji przemysłu i usług w regionalnych i krajowych układach przestrzennych / Processes of Transformation of Industry and Services in Regional and National Spatial Systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 15, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Procesy przemian przemysłu i usług w wybranych krajach / Processes of Transformation of Industry and Services in Selected Countries***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa

Geograficznego, 16, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, *Wpływ kryzysu na zachowania przedsiębiorstw oraz przemiany struktur regionalnych / The impact of the crisis on the behavior of enterprises and regional structure changes*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 17, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, *Przemiany struktur lokalnych i regionalnych sektora usług w latach kryzysu gospodarczego / Changes in local and regional structures of the service sector during economic crisis*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 18, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, *Wpływ innowacyjności na zmiany gospodarki w układach przestrzennych / Effect of innovativeness on the economic changes in spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 19, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, *Wpływ innowacyjności na rozwój przedsiębiorstw / The influence of innovativeness on enterprises development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego, 20, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Funkcje przemysłu i usług w rozwoju gospodarki opartej na wiedzy / Functions of industry and services in development of knowledge-based economy*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 21, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, *Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Conditions of socio-economic development of spatial systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 22, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut

Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Rola innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczego układów przestrzennych / Role of innovativeness in socio-economic development of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 23, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Wybrane problemy rozwoju usług turystycznych / Selected problems of tourism industry development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 24, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Contemporary issues in Polish industrial geography***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 25, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Przemiany struktur regionalnych w warunkach kryzysu gospodarczego / Transformation of regional structures under economic crisis conditions***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 26, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Wpływ kryzysu gospodarczego na przemiany struktur przemysłowych / Impact of economic crisis on the transformation of industrial structures***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 27, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Przemiany sektora usług i instytucji / Transformation of the service sector and institutions***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geo-

graphy Commission of the Polish Geographical Society, 28, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Rozwój przemysłu w wybranych krajach / Development of industry in selected countries*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(1), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Przemiany struktur przemysłu i usług w układach regionalnych / Changes of the industry and services structures in regional systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(2), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Przemiany sektora energetycznego i usług / Changes in the energy sector and services*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(3), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, *Problematyka badawcza przemian strukturalnych przemysłu i usług w układach przestrzennych / Structural transformations of industry and services in spatial systems – research-related issues*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, 29(4), Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, *Międzynarodowe i krajowe uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw / International and national conditions of enterprises development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, *Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju układów lokalnych i regionalnych / International Determinants for the Deve-*

lopment of Local and Regional Systems, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Międzynarodowe uwarunkowania rozwoju przemysłu / International Conditions for the Development of Industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / The Transformation of Transport and Tourism Industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 30, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Przemiany strukturalne wybranych sektorów gospodarki / Structural changes in selected sectors of the economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój układów lokalnych i regionalnych w procesie przemian gospodarczych / Development of local and regional systems in the process of economic transformation***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój wybranych działów sektora usług / The development of selected branches of the services sector***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Rozwój przemysłu w krajowych i regionalnych strukturach gospodarczych / The development of industry in national and regional economic structures***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 31, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Wybrane problemy rozwoju usług transportowych i turystycznych / Selected issues in the development of transport and tourism industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw oraz wybranych sektorów gospodarki / Conditions for the development of enterprises and selected sectors of the economy***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Czynniki rozwoju gospodarczego układów regionalnych i lokalnych / Conditions for economic development of regional and local systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Research issues in Polish geography of industry***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 32, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Wybrane problemy rozwoju gospodarczego układów przestrzennych / Selected issues of economic development of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geogra-

ficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, ***Uwarunkowania rozwoju regionalnego i lokalnego / Conditions for regional and local development***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2019, ***Przemiany sektora usług transportowych i turystycznych / Transformations in the sector of transport and tourism services***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Przemiany przemysłu i jego otoczenia w układach przestrzennych / Changes in industry and its environment in spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 33, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, ***Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym – wybrane przykłady / Services in social and economic development – selected examples***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Wybrane problemy rozwoju regionalnego i lokalnego w Polsce i Europie / Selected problems of regional and local development in Poland and Europe***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii

Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, *Usługi turystyczne w układach regionalnych i lokalnych / Tourism industry in regional and local systems*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol 34, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2021, *Functioning of industrial enterprises and the service sector – selected issues*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, *Conditions for Transformations of Socio-Economic Structures in Spatial Systems – Selected Examples*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Rachwał T., Zioło Z. (red.), 2021, *Selected methods of tourism industry research*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35 no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, *Selected issues of spatial relations*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 35, no 4, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, *New challenges for industrial development*, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical

Society, vol. 36, no 1, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***The impact of the pandemic on the transformation of industry and services***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 36, no 2, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***Selected issues of socio-economic and cultural changes of spatial systems***, Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego / Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society, vol. 36, no 3, Komisja Geografii Przemysłu PTG, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

*oprac. Wioletta Kilar, Monika Płaziak, Karolina Smętkiewicz,
Agnieszka Brzosko-Sermak*

WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA”

LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION"

„Przedsiębiorczość – Edukacja” to czasopismo wydawane corocznie od 2005 r. (początkowo jako seria wydawnicza o charakterze monograficznym) przez Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Poszczególne tomy zawierają prace wpisujące się w problematykę określoną tytułem danego numeru. Część prac każdego tomu poświęcona jest zagadnieniom edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Czasopismo jest indeksowane w bazach czasopism i bibliotekach cyfrowych m.in. w BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej, POL-Index oraz Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego.

Zapraszamy do lektury i składania artykułów.

Strona internetowa czasopisma w języku polskim i angielskim z dostępem do archiwalnych numerów: <https://p-e.up.krakow.pl>

"Entrepreneurship – Education" is a scientific journal published since 2005 (initially as monograph-type publishing series) by the Department of Entrepreneurship and Spatial Management of Institute of Geography of the Pedagogical University of Cracow. Each volume of the series presents works tackling the topic described by the title of the volume. Some articles of each volume is dedicated to entrepreneurship education. The journal is indexed in the journal databases, including: BazEkon, BazHum, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences, Google Scholar, Pedagogical Digital Library, POL-Index and Pedagogical University Repository.

We invite you to read and submit your article.

Website of the journal in Polish and English, including open access to archive volumes: <https://p-e.up.krakow.pl>

e-mail: pe@up.krakow.pl

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2005, ***Przedsiębiorczość a współczesne wyzwania cywilizacyjne***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 1, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Wydawnictwo „MiWa”, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2006, ***Rola przedsiębiorczości w podnoszeniu konkurencyjności społeczeństwa i gospodarki***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 2, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2007, ***Rola przedsiębiorczości w aktywizacji gospodarczej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 3, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2008, ***Rola przedsiębiorczości w gospodarce opartej na wiedzy***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 4, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2009, ***Rola przedsiębiorczości w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 5, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2010, ***Przedsiębiorczość w warunkach integracji europejskiej***, Przedsiębiorczość - Edukacja, 6, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2011, ***Przedsiębiorczość w warunkach globalizacji/ Entrepreneurship in the Conditions of Globalization***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 7, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2012, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji / The Role of Entrepreneurship in Education***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 8, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2013, ***Przedsiębiorczość w warunkach kryzysu gospodarczego / Entrepreneurship in the Conditions of Economic Crisis***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 9, Wydawnictwo

Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2014, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Development of Enterprises and Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 10, Wydawnictwo Nowa Era, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2015, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym układów przestrzennych / The Role of Entrepreneurship in the Socio-economic Development of Spatial Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, 11, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Warszawa-Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2016, ***Przedsiębiorczość jako czynnik rozwoju układów lokalnych / Entrepreneurship as a Factor in the Development of Local Systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 12, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2017, ***Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości / Conditions for Development of Entrepreneurship***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 13, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2018, ***Rola przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym / The Role of Entrepreneurship in Socio-economic Development***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 14, Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji i rozwoju społeczno-gospodarczym układów lokalnych / The role of entrepreneurship in education and socio-economic development of local systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 15(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2019, ***Rola edukacji w rozwoju przedsiębiorczości / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship -

Education, nr 15(2), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2020, ***Rola przedsiębiorczości w edukacji oraz w rozwoju organizacji i układów przestrzennych / The role of entrepreneurship in education and in the development of organisations and spatial systems***, Przedsiębiorczość - Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 16(1), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2020, ***Wybrane zagadnienia edukacji i rozwoju przedsiębiorczości***, Przedsiębiorczość – Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 16(2), Zakład Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2021, ***Rola instytucji edukacyjnych w pobudzaniu rozwoju przedsiębiorczości***, Przedsiębiorczość – Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 17(1), 1–2, Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Kilar W. (red.), 2021, ***Przedsiębiorczość – na wybranych przykładach działalności gospodarczej***, Przedsiębiorczość – Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 17(2), Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

Zioło Z., Rachwał T. (red.), 2022, ***Zachowania przedsiębiorcze w wybranych sektorach gospodarki i edukacji***, Przedsiębiorczość – Edukacja / Entrepreneurship - Education, nr 18(1) Katedra Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Wydaw. Naukowe UP w Krakowie, Kraków.

oprac. Wioletta Kilar, Monika Plaziak, Agnieszka Brzosko-Sermak

SPIS TREŚCI / CONTENTS

WPROWADZENIE / INTRODUCTION	5
MONIKA BOROWIEC-GABRYŚ, MAŁGORZATA ZDON-KORZENIOWSKA Zmiany struktury projektów turystycznych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w województwie małopolskim w latach 2004-2020	7
PAWEŁ BREZDEŃ, DOMINIK SIKORSKI, KAROLINA SMĘTKIEWICZ Struktura przestrzenna przemysłu według intensywności B+R w okresie kryzysu gospodarczego. Przykład przemian zachodzących w aglomeracji krakowskiej i wrocławskiej w latach 2018-2021	8
PAWEŁ BREZDEŃ Wpływ kryzysu pandemicznego SARS-CoV2 na działalność przemysłową w Polsce i jej strukturę przestrzenną	10
BEATA BROWARCZYK Przemiany w zakresie rozwoju regionalnego w Polsce w latach 2005-2020	12
AGNIESZKA BRZOSKO-SERMAK Przemysł i usługi w miastach kurczących się w woj. małopolskim	13
ANNA CHROBAK-ŽUFFOVÁ, MONIKA CYCHOWSKA-NOWAK, JAN DOUCEK, JACK MATTHEWS, MICHAŁ POROS Idea tworzenia nowych produktów geoturystycznych w czasach kryzysu gospodarczego na przykładzie geoparków	14
PAWEŁ CZAPLIŃSKI, JOLANTA ZIEZIULA Funkcjonowanie przemysłu w warunkach niepewności – przykład polskiego przemysłu przetwórstw rybnego	16
EWA DĄBROWSKA Kształtowanie się opłat lotniczych i trasowych oraz ich wpływ na funkcjonowanie branży lotniczej w warunkach kryzysu gospodarczego	17
JOANNA DOMINIAK Postpandemiczne zmiany zachowań usługobiorców w aglomeracji poznańskiej	18
ROBERT FARACIK Nowe formy architektury w krajobrazie sakralnym południowych Moraw	19

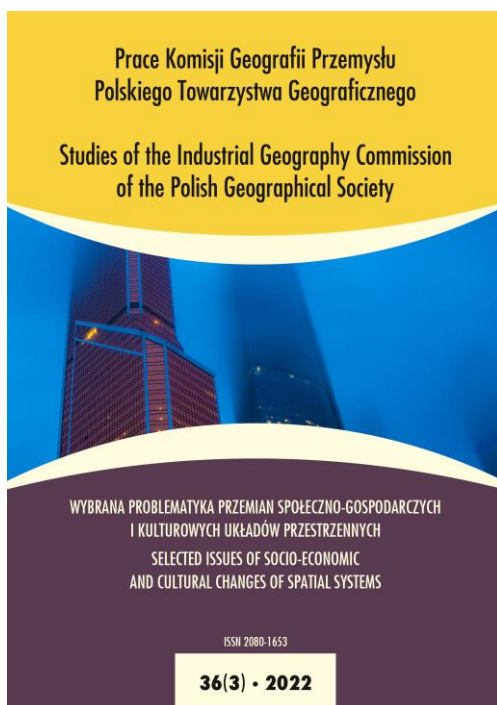
AGNIESZKA GŁODOWSKA, KRZYSZTOF WACH	
Trzy wymiary orientacji przedsiębiorczej w procesie internacjonalizacji: dowody z Polski oparte na modelowaniu równań strukturalnych	20
AGNIESZKA GŁODOWSKA, KRZYSZTOF WACH, MAREK MACIEJEWSKI	
Czy branża high-tech ma znaczenie dla strategii adaptacji i standaryzacji na rynkach międzynarodowych?	22
DARIUSZ GRABARA, ALEKSANDRA SZEWIECZEK	
Perspektywa przedsiębiorczości aplikacji Przemysłu 4.0 dla zrównoważonego rozwoju w serbskich i polskich MŚP	24
BOHUSLAVA GREGOROVA, WOJCIECH SADKOWSKI, KRZYSZTOF SALA	
Koszty jakości w hotelarstwie historycznym w czasie trwania pandemii Covid-19. Studium przypadku Jeleniej Góry i Bańskiej Bystrzycy	26
TOMASZ GRODZICKI	
Wkład potencjału innowacyjnego w rozwój regionalny: przypadek krajów Grupy Wyszehradzkiej	28
ALICJA JASKULSKA, ŁUKASZ LUTOMSKI-JURYŁOWICZ	
“Bez kawy nie ma współpracy” - wpływ zasady dystansu społecznego na kapitał społeczny polskich przedsiębiorców w czasie pandemii COVID-19	30
BARTŁOMIEJ KOŁSUT, ROBERT KUDŁAK	
Rewolucja samochodowa w Polsce oraz jej związki z rozlewaniem się miast i wpływem na środowisko przyrodnicze	31
NAZAR KUDŁA	
Turystyka w czasie wojny – dostosowanie działalności usługodawców do wymogów sytuacji kryzysowej	32
MAŁGORZATA MARKOWSKA, ANDRZEJ SOKOŁOWSKI, JERZY HAUSNER	
Periodyzacja gospodarki Polski w latach 2007-2019	33
ADAM PŁOSZAJ, XIAORAN YAN, KATY BÖRNER	
Jak dostępność transportu lotniczego wpływa na współpracę naukową?	34
TOMASZ RACHWAŁ	
Produkcja przemysłowa i obroty towarowe handlu zagranicznego Polski w warunkach kryzysu gospodarczego związanego z pandemią COVID-19 i wojną na Ukrainie	35

OŁENA SNIGOVA	
Ewolucja polityki restrukturyzacji gospodarki terytoriów z przewagą górnictwa węgla: od długoterminowej strategii przemysłowej do zachowań kryzysowych 2022.....	37
MAREK SZAJT	
Konkurencyjność Polski w aspekcie turystycznym w świetle danych międzynarodowych	39
MARIUSZ SZUBERT, ANNA CHROBAK-ŽUFFOWÁ, NATALIA KMAK	
Apiturystryka jako rodzaj turystyki zrównoważonej na przykładzie Małopolski	40
EWA WAŚKO, ANNA CHROBAK-ŽUFFOVÁ	
Projekt geoparku Pogórza Rożnowskiego jako innowacyjny i niskobudżetowy produkt turystyczny.....	42
ANNA WINIARCZYK-RAŹNIAK, PIOTR RAŹNIAK	
Na nowo odkryte: cenotes szansą na rozwój turystyki w meksykańskim stanie Yucatán	44
AGNIESZKA WOLSKA, ANNA WOLSKA, AGNIESZKA CIUREJ	
Wpływ kryzysu gospodarczego na działalność ośrodka rekreacyjno- turystycznego na Górze Wdżar w Kluszkowcach koło Nowego Targu (województwo małopolskie)	45
JACEK WYCHOWANEK	
Ocena zmian w liczbie firm w województwach Polski – analiza dynamiczna	47
ZBIGNIEW ZIOŁO	
Zmiany uwarunkowań funkcjonowania przemysłu i usług w warunkach kryzysu gospodarczego i politycznego	48
KAMILA ZIÓŁKOWSKA-WEISS	
Ocena jakości przestrzeni miejskiej przez Polonię w Obszarze Metropolitarnym Toronto (GTA)	51
WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU I USŁUG LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES IN THE SERIES FOCUSED ON INDUSTRIAL AND SERVICE GEOGRAPHY	52
WYKAZ OGÓLNOPOLSKICH I MIĘDZYNARODOWYCH KONFERENCJI NAUKOWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LIST OF NATIONAL AND INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES FOCUSED ON ENTREPRENEURSHIP.....	56

WYKAZ TOMÓW „PRAC KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO” ORAZ WCZEŚNIEJ WYDAWANYCH PRAC ZBIOROWYCH Z CYKLU POŚWIĘCONEGO PROBLEMATYCE GEOGRAFII PRZEMYSŁU LIST OF VOLUMES "STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY" AND EARLIER COLLECTIVE WORKS PUBLISHED IN THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY SERIES	59
WYKAZ TOMÓW „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA” LIST OF VOLUMES "ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION”	72

**PRACE KOMISJI GEOGRAFII PRZEMYSŁU
POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO**
kwartalnik naukowy

**STUDIES OF THE INDUSTRIAL GEOGRAPHY COMMISSION
OF THE POLISH GEOGRAPHICAL SOCIETY**
a scientific quarterly

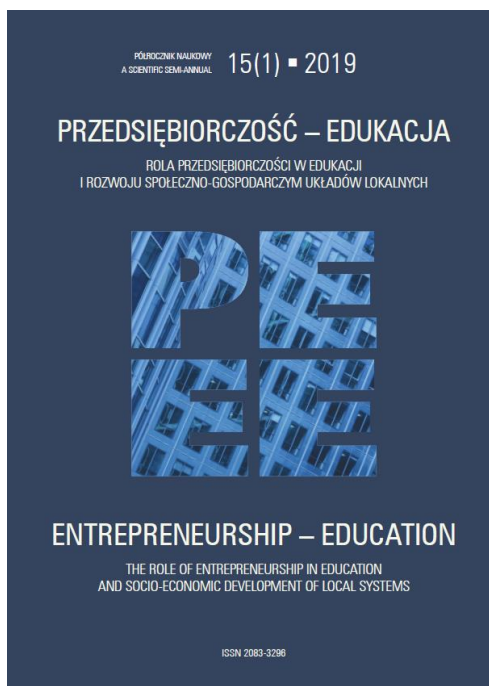
Indexed in
Web of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI)

<https://prace-kgp.up.krakow.pl>

e-mail: pracekgp@up.krakow.pl

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – EDUKACJA
półrocznik naukowy

ENTREPRENEURSHIP – EDUCATION
a scientific semi-annual

Indexed in
**The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences
(ERIH PLUS)**

<https://p-e.up.krakow.pl>

e-mail: pe@up.krakow.pl